

DVA NEMSKA STRAŽNIKA, ki dvigata truplo v smrt obsojenega nacističnega vojaka Alfonsa Kleina. Bil je obesen. Zraven je ameriški vojaški policaj in en Nemec.

Opozicija proti kontroli velike četvorice se širi

Angleški dominjoni za enakopravnost v sklepanju mirovnih pogodb. — Islandija in Avstralija zoper ameriške baze v mirnem času

V Parizu so se nedavno sešli vnanji ministri velike četvorice (Zed. držav, Anglije, Sovj. unije in Francije), da sestavijo mirovno pogodbo z Italijo, Madžarsko, Rumunijo, Bolgarijo in Finsko ter jih potem predložijo na mirovni konferenci tistim deželam, ki so bile v vojni z omenjenimi državami.

Nedemokratska procedura

Male dežele smatrajo, da je to nedemokratska procedura. Trije vnanji ministri nekaj sestavijo (Francija med njimi ni odločujoča, ker ni več velesila in je bila poražena v vojni), potem predložijo stvar vladam v razpravo in odobritev, a v resnici le v sprejem in v podpis. Države, ki so vsled italijanske invazije največ trpele, kot sta Jugoslavija in Grčija, pa sta v snovanju mirovne pogodbe brez besede. Zanašati se moreta le na zaščito kakšne velesile, v tem slučaju Jugoslavija na Sovjetsko unijo in Grčija na Anglijo. Italija, ki tudi nima besede pri pogajanjih, pa se zanaša na Zed. državo in Anglijo, češ, da samo od nje pričakuje pravičnosti.

Dominjoni "rebelirajo"

Minuli teden so se v Londonu sešli glavni predstavniki imperija Velike Britanije, da se posvetujejo o vnanji politiki Anglije in dominjonov ter o drugih skupnih zadevah. Prišli so skupaj premierji Avstralije, Kanade, Južnoafriške unije in Nove Zelandije, ki so predsedniku angleške vlade Attleeju in ministru vnanjih zadev Bevinu rekli, da so proti temu, da bi mirovne pogodbe sklepala in odločevala o drugih svetovnih problemih le velika četvorica. Vlade omenjenih dominjonov poudarjajo, da so v vojni skupni zavezniški stvari ogromno prispevali z aborozo silo in materialno. Ako so bile te dežele dobre za pomoč v vojni, čemu ne bi sodelovale z zmagovalnimi velesilami tudi v miru?

Ernest Bevin se je minulo nedeljo vrnil iz Pariza v London in se takoj udeležil sestanka z omenjenimi premierji. Ker je Anglija od dominjonov silno odvisna, mora pač upoštevati njihne želje.

Mandat velesil

Vprašanje seveda je, kaj store na zahtevo angleških dominjonov in drugih malih dežel za več besede Zed. države in Sovjetska unija. Slednja je običajno v manjšini bodisi v veliki četvorici, oziroma v veliki petorici, kadar je tudi Kitajska zraven, v varnostnem svetu in v zboru združenih narodov. Kajti večino dežel je politično in gospodarsko pod ameriškim ali pa pod angleškim vplivom.

Zed. države pa so si dale pod Trumanom glavno vlogo skrbeti za mir po svetu. In če ga bo Rusija kalila, bo Amerika nastopila proti nji z vso svojo silo. To sta dala Moskvi v diplomatskem jeziku jasno razumeti Truman in državni tajnik Byrnes.

Stvari so vzlic temu, da je bilo vojne v Evropi že pred letom konec, torej še vse neurejene in državniški vesil med sabo še vedno konferirajo v duhu obojane sile.

Po svetu še veliko nezaupnosti in sumničenja

Vlada Zed. držav smatra, da ima ta dežela pravico do glavne besede v ščitenju miru, ker je bila v vojni s povsem nesebičnimi nameni. Zaeno s tem je za se prepričana, da je zmago nad

(Nadaljevanje na 3. strani.)

MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK V ZNAMENJU NOVE DOBE

Mednarodni delavski praznik PRVI MAJ je bil letos prvič v zgodovini res praznik. Do fašistične ere, ki bi imela trajati "tisoč let", je bil Prvi maj dan demonstracij proletariata proti kapitalizmu in reakciji v cilindrih in talirju, z izjemo Sovj. unije, kjer je od leta 1917 dalje Prvi maj drž. delavski praznik. Tudi Hitler ga je uvedel, v namenu, da mu ubije revolucionarni značaj, Mussolini pa ga je prepovedal. Letos je imel Prvi maj v Italiji in v Nemčiji spet svoj prvotni značaj. Ni bil sicer praznovan v navdušenju kakor nekoč, kajti obe deželi sta do kraja poraženi in pod tujo kontrolo. Volja proletariata za socialni preobrat vsled nje še ne more priti do veljave.

V Jugoslaviji je bil Prvi maj letos prvič v njeni zgodovini resničen praznik. V predvojni Jugoslaviji je bilo praznovanje Prvega maja prepovedano. Sploh je bil letos Prvi maj delavski praznik v vsi Evropi, razen v fašistični Španiji, na Portugalskem in Irskem.

Praznovalo ga je zavedno delavstvo v latinski Ameriki, najmanj pa v Zed. državah, dasi je to dežela najpopolnejše industrializacije. Mnoge unije, ki so včasih proglasile Prvi maj za svoj praznik, so ga poglagoma opustile že po prvi svetovni vojni. Postalo jim je nerodno, ker jim je kapitalistična propaganda očitala, da so prežete s "tujo", "importirano ideologijo", pa so se asimilirale "domačim običajem" in se oprijele državnega delavskega praznika prvi ponedeljek v septembru in v politiki pa kapitalističnih strank.

Še nikdar v zgodovini niso imele delavske stranke po svetu toliko moči kot jo imajo sedaj. Vlado imajo v večini evropskih dežel, ali pa so zastopane v koalicijskih vladah. Še celo na Japonskem se je to zgodilo. Avstralija, Nova Zelandija in Anglija imajo delavske vlade. Vse te tri dežele so se odločile svoje gospodarstvo preosnoviti na temeljih socialističnega programa. Francija uveljavlja socializacijo. Jugoslavija in Čehoslovaška se preurejmeta v državi kolektivnega gospodarstva. In enako Poljska, ki pa se otrsja svoje tragične prošlosti in strašnih vojnihih posledic v silnih bolečinah.

Da, socializem zmaguje, dasi bo vzelo še dolgo, predno bo stari red s svojimi grehi in krivicami vred do kraja iztrebljen.

KATOLIŠKI ŠKOFJE V NEMČIJI IZDALI PASTIRSKO PISMO PROTI OKUPATORJEM

Katoliški škofje v Nemčiji so izdali ob velikonočnih praznikih pastirsko pismo, v katerem ostro kritizirajo zavezniško vojaško vladno, posebno pa sovjetsko oblast v njenem delu okupirane Nemčije.

Pastirsko pismo, ki je bilo nedvomno izdano z vednostjo Vatikana, pravi, da je postala zavezniška čistka nacijev iz služb že prava mora nad Nemčijo. Škofje so zelo ostri v kritiziranju zavezniške centralne oblasti v Berlinu, najbolj pa udirajo proti "brutalni Rusiji", ki je svoj del okupirane Nemčije popolnoma zaslužila, pleni nemško imovino in je izgnala na milijone Nemcev iz vzhodnih krajev, v katerih so živeli rod za rod.

Pismo ugotavlja, da so zmagovite dežele poglone stotisoče, da, milijone nemških delavcev na prisilno delo in sploh da spravlja ves nemški narod v zaslužjenje. Kar zmagovalci z Nemci počno, posebno Rusi, se

mora gabit vsakemu kristjanu in je sramota za civilizacijo, pravijo nemški škofje v svojem pismu. Dalje trdijo, da je bilo tisoče uradnikov in ravnateljev odsvoljenih brez vsakega prednaznanila; enostavno se jih je kar brenilo iz služb. Tisoče drugih je bilo aretiranih ne da se jih bi česa obtožilo ali se jim dalo priliko obravnave, na kateri se bi zagovarjali. Mnoge so odgnali ne da se jim bi dalo pravico do obrambe ali pa soročnikom priložnost, da jim pomagajo.

Vse to se še vedno dogaja po dvanajstih mesecih, od kar so prenehale sovražnosti (na bojiščih). Milijone nemških vojakov je še vedno v ujetništvu; mnogi živijo v največji mizeriji in vsem je odvzeta vsaka svoboda.

Dne 26. aprila pa je udaril po ruski okupacijski oblasti v Nemčiji vatiški radio. Trdil je, da vatkje v koncentracijskih kempah v ruski zoni Nemčije vsak teden 4.000 Nemcev "v

V tujih deželah je še nad milijon ameriških vojakov

Iz propagande proti Rusiji bi človek dobil vtis, da ima le še ona svoje vojaštvo v tujih deželah. Koliko je bilo vpitja, ker ga ni še vsega umaknila iz Mandžurije in Perzije. Iz slednje je obljubila vsega umakniti do 6. maja in tudi iz Mandžurije so njene čete većinoma odšle.

V resnici imajo druge velesile—namreč Anglija in posebno pa Zed. države v tujih deželah več vojaštva kakor pa Sovjetska unija.

Poročevalec čikaške Tribune William Strand v Washingtonu je v izdaji z dne 27. aprila objavil podatke, iz katerih je razvidno, da imajo Zed. države v Evropi še nad pol milijona vojakov, na Pacifiku 400.472, v Indiji 41.034, na Kitajskem nad 50.000, v Egiptu 2.281, v Angliji 11.352, na Karabejah okrog 20.000, v severni Afriki blizu 4.000 itd.

Bilo bi res koristno, če bi se vse tri velesile skupno s Francijo čimprej potrudile ustvariti po svetu normalne razmere in med deželami vzajemne odnose, pa ne bi bilo potem v njih več treba ameriških, ruskih in britanskih armad.

Prihodnja konferenca P. M. bo 2. junija v Milwaukeeju

Konferenca Prosvetne matice in JSZ za illinoisko in wisconsinsko okrožje se bo vršila 2. junija v Milwaukeeju, v bivši Staričevi (sedaj Reberniškovi) dvorani.

Vsa pridružena društva ter druge organizacije so bile od tajnika konference Antona Gardna pismeno povabljeni, da izvolijo delegate. Ker bo zborovanje zelo važno, je potrebno, da društva, klubi, federacije in združene skupine pošljejo 2. junija v Milwaukee čimveč zastopnikov.

Poljski proračun

Proračun poljske republike za prihodnje fiskalno leto znaša v ameriški valuti \$390.000.000.

najstrašnejših razmerah", in da ruski vojniki nemške žene in dekleta brutalno posiljujejo. Nemški listi o teh grozotah ne smejo pisati, je bilo rečeno iz vatiškanskega radia, samo cerkev (v Nemčiji) še more dvigniti svoj glas v bran trpečega naroda.

Ameriška vojaška oblast je izvedela za pastirsko pismo nemških škofov na veliko soboto. Duhovniki so imeli nalogo, da ga prečitajo s prižnico na veliki ponedeljek. Ameriška vojaška vlada se je v svoji zoni obrnila do škofov, naj pisma ne spravijo v javnost, ker bi lahko ljudi vsled vsega vsebine razburilo in povzročilo nemire. Nekateri škofje so svoji duhovščini potem res naročili, naj naročila ne izvrše. Prečitano je bilo v angleški zoni, ker je angleška vojaška oblast odredila, "da se v svobodo cerkve ni umešavati". Ob enem pa, da bo zavezniška centralna oblast pozvala kardinala Fringsa v Kolinu na zavor.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Bolgarska vlada si prizadeva, da se bi na konferenci v Parizu postopalo z Bolgarijo kot s prijateljsko namesto s sovražno državo. V Zofiji si mislijo: "Ako ste Angleži in Američani lahko tako naklonjeni Italiji, ki je bila zares v vojni proti vam na svojo roko, čemu ne bi pokazali nekoliko popustljivosti nam, ki smo bili primorani v vojno od zunanjih vplivov? Narod je ni hotel in čim je dobil priložnost, je pomel z onimi, ki so ga pahnili vanjo." — A je že tako, da diplomacija ne misli na dušo naroda. Zato ne odpusča, niti ne kaznuje po zasluženju. "Napaka" Bolgarije je, ker se je podala rajše pod rusko kakor pa pod angleško sfero vpliva, dočim Italiji koristi, ker vedri pod anglo-ameriško marello.

Louis Adamič je našemu državnemu tajniku Jamesu F. Byrnesu tik predno je odpoval na konferenco vnanjih ministrov velike četvorice v Pariz brzojavil, da ker bo Trst na tem sestanku eden glavnih vprašanj, naj sodbo o njemu izrečejo na podlagi dejstev. Poudaril je, da le na ta način se bo v tem delu Evrope zagotovilo mirne odnose. Trst s Primorjem vred spada Jugoslaviji, je rekel Adamič, a Trst sam pa naj postane sedma republika v novi, federativni Jugoslaviji. Večina ljudstva v Trstu — slovenske in italijanske narodnosti, je za tako rešitev. Kakor Adamič, so se v enak namen potrudili stoteri in tisočeri drugi ameriški državljani jugoslovanskega pokolenja, a izvide, da je bila bodoča usoda Trsta določena že takrat, ko so ameriški zaupniki izposlovali strmoglavljenje Mussolinija in umika Italije iz vojne. Kaj več o tem se bo pisalo, ko bo začel kardinal Spellman zlagati na papir svoje spomine iz diplomatskih misij, ki jih je vršil v onih dneh.

Tešin (Teschen) ob češki-polj-

Jugoslovanski književniki so imeli 17. aprila v Beogradu zborovanje, s katerega so apelirali na kulturne delavce v "naših zavezniških deželah" (v Angliji in Ameriki), naj posredujejo v prid Jugoslovancev v zoni "A" na Primorskem. Naštevati so, da jih anglo-ameriška vojaška oblast provocira, preganja in tudi trpinči in da počne isto nad njimi tudi italijanska policija, ki posluje pod anglo-ameriško direktivo. Toda če sta se ameriška in angleška vlada res toliko zavzeli v prid Italije, kakor izgleda, potem so za enkrat taki klici le glas vpijočega v puščavi. Ne, v tem slučaju to ne (Nadaljevanje na 2. strani.)

Ameriški Slovenci za boljše odnose s starim krajem

Frank Česen iz Clevelanda je nedavno izrazil v Proletarcu nado, da se bo stari kraj brigal za svoje izseljence boljše kot pa se je predvojna Jugoslavija ali pa stara Avstrija. Slednja se sploh ni, iz predvojne Slovenije pa je prišel sem le kak škof, ali kak nižji duhovnik. Drugih zvez z njo nismo imeli, razen pismenih. Razni slovenski in drugi jugoslovanski listi v Ameriki so bili tam prepovedani, med njimi Proletarec, naš Družinski koledar in Majski glas.

Odkar je postala vojna in posebno po vojni se je to stanje spremenilo. Slovenija je dobila priznanje prvič v moderni zgodovini. V vladi v Beogradu je častno zastopana. Enako v poslaništvu v Washingtonu. Po vladnih poslih je bilo tu že precej Slovencev, ki so vsi pokazali, da so ljudje iz naroda in vsi izhajajo iz osvobodilne borbe. Dogodilo se je prvič, da so dobili napredni Slovenci v Ameriki priložnost povabiti te goste na svoje shode, ker so njihov nazorov in ker ustvarjajo tako Jugoslavijo za kakršno sme se tu borili že za časa prve svetovne vojne.

Ko bo gospodarstvo tam prišlo iz povojnih težav in pomajkanje odpravljeno, bo nam in njim dana priložnost za graditev boljših zvez na prosvetnem polju kot smo jih še kdaj imeli. Ponosni smo, da so bili vsi naši starokrajski sotrudniki v osvobodilni borbi, par pa jih je bilo do konca v jetniških taborih. V predvojni Jugoslaviji so bili med vladajočimi krogi smatrani za "nezaželjene" in nekateri izmed njih preganjani in obsojeni v ječo. Sedaj je drugače. In ko se svet umiri in izgine sedanje gorje—posledica vojne—upamo, da se naš narod tu in tam zblizata kot še nikoli. Prej ni bilo tam nikogar, ki bi gojil stike z ameriški Slovenci, razen katoliške Rafaelove družbe ter ljubljanske škofije. Napredni ameriški Slovenci niso mogli imeti z njima seveda nič skupnega. V bodoče bo drugače. Slovenska vlada v Ljubljani in vlada v Beogradu sta v tem oziru že pokazali svoje razumevanje. V Jugoslaviji se vrši poleg socialnega preobrata i kulturni preporod, kar bo vsekakor imelo dobre učinke tudi med Slovenci in drugimi Jugoslovanci v Ameriki.

Borba proti odpravi urada za določanje cen

Staro pravilo je, da dvema gospodarjema ne moreš služiti. To velja posebno za takozvane "ljudske zastopnike" v tej deželi. Ljudstvo jih sicer "izvoli", toda kampanje jim financirajo privatni interesi. Zato je naravno, da v kongresu in v legislaturah rajše prislusnejo tistim, ki so jim napolnili kampanjski sklad, kakor pa onim, ki so jih izvolili.

Po vojni so se profita lačni magnati korporacij zavzeli za odpravo vseh regulacijskih zakonov, ki so bili sprejeti v času depresije in med vojno. Posebno trn v peti pa jim je zvezni urad za reguliranje cen (OPA). Kaj profitarje briga nevarnost

inflacije! Samo da si oni nagra-bijo čimveč milijonov, pa če ljudstvo še toliko izgubi!

Predsednik Truman, trgovski tajnik Wallace in pa načelnik OPA so na kongresnike znova in znova apelirali, da naj uradu za reguliranje cen dajo rajše več moči kot pa da mu jo omeje, pa ni nič pomagalo. Mnogi poslanci so zato, da se OPA kratkoma odpravi, a končno so se republikanci in reakcionarni demokraci zedinili, naj se življenje OPA sicer podaljša, a ob enem naj se mu populi zobe. To se pravi, da bi ostal le še na papirju. Moč pa bi se mu vzelo. Zbornica poslancev je to storila, češ, ljudstvo je sito vladnih

regulacij in OPA je le nadlega in pa ovira produkciji. Toda v zadnjih 14 dneh pa so poslanci dobili toliko protestov od volilcev in organizacij konzumentov, da so osupnili. Prej so slišali le lobiste privatnih interesov, ki jih je v Washingtonu vse polno. Volilec kajpada nimajo sredstev, da bi pošiljali v glavno mesto še posebne, drago plačane agente, ki naj bi "ljudske" zastopnike urgirali, naj imajo vedno le koristi ljudstva pred očmi. Nedavno je bilo poročano o številu lobistov, ki jim bogataški interesi plačujejo po \$40.000 na leto in "stroške", ki znašajo nadaljne tisočake. Kajti poslancem prirejajo bankete, vabijo

jih na privatne večerje in na razpolago so jim z "uslugami", kar veliko stane.

Predsednik unije avtnih delavcev Walter Reuther je dejal, da je treba poslancem, ki glasujejo proti ljudskim koristim, dati lekcijo. Razumeli te bodo, ako jim rečeš: "Mister, ako boš ti sedaj glasoval proti meni, nikar ne pričakuj, da bom jaz prihodnjega novembra zate volil!"

Bilo bi res dobro, če bi volilec zapodil važnost svojih glasov, kajti tedaj bi bili ljudski zastopniki res ljudski. Ampak dokler se unije ne odločijo za zgraditev delavske stranke, bodo zakonodajci dominirali magnati korporacij, ne pa volilec.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Zavajanje z imeni političnih strank že star običaj

V Italiji so fašisti na pokopališču v Milanu ukradli Mussolinijevo truplo in raztrosili med prebivalstvo letak, ki pravi, da se sedaj pričinja za ducejevo "cesarstvo" zopet nova era. Podpis: "Fašistična demokratična stranka."

Na Japonskem so se izvršile prvič po mnogih letih zares svobodne volitve, toda pod zaščito "demokratičnih" strank, kakršne so imele Japonsko v pesteh do njenega poraza. Tako je zlahka zmagal sloj, ki mu je za demokracijo toliko kot za lanskega snega, toda volilni boj je vodil pod demokratičnimi gesli.

Ena izmed najjačjih, včasih najmočnejša politična organizacija v Franciji je bila "radikalno socialistična stranka". Njen glavni vodja skozi mnogo let je Eduard Herriot. V resnici ni bila še nikoli radikalna, ne socialistična. A čitatelje po svetu je njeno zavajalno ime silno motilo in tudi v Franciji sami.

V južnih državah dominira demokratska stranka. Po njenem imenu bi človek sodil, da veruje v demokracijo in jo izvaja. Kaj še!

Demokratska stranka na severu Zed. držav se ponaša z liberalizmom. Ampak v praksi je to le politična mašina strankinih bossov.

V namenu, da se da volilec priložnost otestiti se političnih mašin, se je pristašem demokracije posrečilo uveljaviti primarne volitve. To pa je dalo bossum le več dela in truda, ker mora mašina posegati v volilne kampanje, da potisne skozi svojo listo, česar ji nekoč ni bilo treba. Ampak naj kandidira "neodvisno" bodisi na demokratski ali na republikanski listi še tako ugleden politik, nominacije ne bo dobil, če ga "mašina" njegove stranke ne odobri in se raje zavzame za koga drugega.

Novi načelnik odbora republikanske stranke, B. Carroll Reece, je na sestanku s časniki v New Yorku dejal, da edino le njegova stranka je liberalna. Demokratska pa je reakcionarna. Pa ga je hudomušen reporter vprašal: "Če je to res, kako to, da južnjaški demokrati in republikanci vedno glasujejo enotno, kadar se gre za pobijanje ljudstvu koristnih predlogov? Kako morajo biti republikanski kongresniki napredni, demokratski pa reakcionarni, če pa v zbornici proti predlogom socialnega značaja enotno nastopajo?" B. Carroll Reece na tako pisco ni bil pripravljen. In tudi če bi bil, kako bi mogel sploh kaj odgovoriti na vprašanje, ki mu je zaprlo sapo?

Na Češkem so pred mnogimi leti ustanovili proti socialdemokratski stranki narodno socialistično stranko. Načelnjuje ji predsednik čehoslovaške republike Edvard Beneš. Njena naloga je bila od početka vzgajati češke delavce v narodnem, ali v šovinističnem duhu, in za mamilo je imela v svojem programu zahteve za socialne reforme. Ta stranka je postala resno liberalna in ima tudi v sedanji republiki važno vlogo.

Hitler je svoj nacizem organiziral pod firmo "narodne delavske socialistične stranke". A dočim je bila Beneševa res narodna, je bila Hitlerjeva zagrizeno nacionalistična. Ime je bilo mikavno, program zgrešen in nameni zločinski.

Redkoke je stranka, ki je res to za kar jo izpričuje njeno ime. Koliko strank se je že imenovalo za revolucionarne, a so bile v praksi le sredstvo reakcije, da se z njimi zavre, ali pa zatire pretečo socialno revolucijo.

N. pr. Rooseveltov "new deal". Zgodovina o njemu že danes piše, da je otel kapitalizem Zed. držav pred krahom in rešil ga je na "miren način", dočim so ga obvarovali v Italiji, Nemčiji, v Španiji, Avstriji itd. s fašizmom — torej nasilno.

Politične stranke je kajne soditi le po programu, ki ga imajo, po delu, ki ga vrše, in po prepričanju njihovih članov, ne samo po imenih.

CIO in AFL v tekmi za organiziranje delavcev v južnih državah

Unije CIO so se na svoji nedavni konvenciji odločile podvzeti kampanjo za organiziranje delavcev v južnih državah in potrošili v ta namen milijon dolarjev in več ako bo treba.

Odbor AFL je odgovoril, da v južnih državah ne bo držal rok križem in da so njegovi organizatorji že na delu. Isto velja seveda tudi za CIO. Ampak kampanjo, ki si jo je sedaj tam zansoval CIO, naj bo nekaj velikega, kakor n. pr. volilna kampanja v predsedniških volitvah.

Južne države so se pričele industrializirati v velikem šele v minulih par desetletjih. Trgovske komore v južnjaških mestih so vabile tja tovarnarje posebno iz vzhodnih držav, češ, pri vas imate neprenehani boj z unijami, dogajajo se stavke, zvišavati morate plače in si nizati dobičke. Na jugu pa ste zaščiteni, kajti unij tu ni. A kar jih je, so med ljudstvom ter ablastmi enako zasovražene.

Tako se je pričela seliti tja v veliki meri posebno tekstilna industrija. Potem železarska in druge. Nekaj unij je sicer bilo tudi v južnih državah, n. pr. v stavbni stroki in mnogo mehanikov, inženirjev in železničarjev je bilo v unijah. Za maso takozvanih navadnih delavcev pa se ni brigala nobena unija. Tu in tam se je sicer dobilo nekaj idealističnih mož, ki so poskusili pridobiti delavce v unijo na svojo roko, po lastni iniciativi, a glavni uradi unij, ki so večinoma v Washingtonu in New Yorku, jim niso

VOJNI ZLOČINEC ALFONS KLEIN, ki je v nemških jetniških logarjih moral žrtve na debelo, je dobil na zavezniškem vojnem sodišču kazni, ki je določila, da se mu vzame življenje na vislicah. Gorja slika ga prikazuje, ko gre v spremstvu duhovnika in ameriške vojaške straže na vešala.

KATKA ZUPANČIČ:

IVERI

Buči, buči, morje...

Med vprašanji, ki so točasno na dnevnem redu, je ono glede Julijske krajine pač eno najbolj perečih. Zato ne bi rekla dvakrat, da se bodjo mački prevrele kaše zbali, pa jo odložili na kasneje. Saj bodo i brez tega imeli v Parizu dela polne roke. V Londonu se jim je konferenca malone polomila. Polomijad pa nihče rad ne doživlja, najmanj pa možje, ki imajo diplomatski abc v mezinu. A kar je še hujske: eden teh abc je pisan v cirilici... Pa z rdečo tinto! Zato ne pojde gladko...

Kako lahko bi bilo izhajati brez te rdeče azbuke! Meni to, tebi to... vi zadaj pa mir in tiho! Če ne...! Mar so primorsko prebivalstvo vprašali, kam ga vleče srce in pamet, ko so ga pred pet in dvajsetimi leti prav po srednjeveškem fevdalnem načinu dali z zemljo vred Lahom za nagrado? Mar jih je vest zategadelj kaj pekla? In so kaj skušali popraviti, kar so zagrešili?

Pa se Angleži čudijo, da jih Slovenci desno in levo od Morganove linije črtijo. Črtijo tem hujske, ko vidijo, kako se pajdašijo in bratstvo s tistimi, proti katerim so se do predzadnjega oboji borili. Vidijo, kako štiti-jo na zunaj prelevljene fašiste, dajejo jim službe, pomagajo jim celo na taka odgovorna mesta, kot so sodišča, tako da se lahko znašajo nad iskrenimi antifašisti, pa naj bodo ti že Slovenci ali Lah.

Vse to jih boli, boli tembolj,

dali ne finančne ne moralne podpore. Saj se niso brigali za organiziranje "navadnih delavcev" niti na industrialnem severu, kaj se bi šele na reakcionarnem jugu, ki je unijam skoz in skoz sovražen! In tako so bili vsi tisti poskusi zadušeni in organizatorji in njihni pomočniki pa navadno pretepeni, izgnani in povaljani v smoli in perju. Nekaj pa so jih umorili, med njimi par socialistov, in nikoli ni bil nihče kaznovan radi tega.

Prva sprememba je nastala šele pod Rooseveltovo administracijo, ki je spravila skozi kongres navedbe za ščitenje unij in njihovih članov pred brezvestnimi delodajalci. Potem ustanovitev CIO. In za delom na jug je prišlo mnogo delavcev s severa, ki so se selili za svojimi tovarnami, v katerih so bili uposleni. Med temi je bila agitacija za unije veliko lažja kot pa med domačini, ki so povprečno na zelo nizki stopnji izobrazbe. Toda vzlic vsemu je večina delavcev v težki industriji, na jugu še vedno neorganizirana dočim so v tekstilni, v živilski in v raznih manjših obratih bili storjeni za unionizacijo šele poskusi.

Da-li bo sedanja tekma med CIO in AFL koristna ali škodljiva, se mnenja križajo. Po našem mnenju boj med unijami v pridobivanju članstva ne more biti drugega kakor škodljiv unijski stvar. Delavcu je razumljivo, kadar mu pripoveduješ, kako ga delodajalec izkorišča in da ga bo izkoriščal, dokler se skupno vsi delavci ne strnejo v unijo proti njemu. Ne gre pa mu v glavo, kadar posluša organizatorja ene unije, ki udiha po drugi in potem obratno. Delodajalci take tekme med unijami izigravajo po svoje. Ker se v njih dogajajo tudi jurisdikcijske stavke — torej zaradi vprašanja, katera unija naj kolekta asesment od delavcev v prizadetem obratu, je kompanijskim agentom čisto lahko udarjati ali po obeh unijah, češ, saj se jima ne gre "za izboljšanje vaših koristi ampak le za vaš denar," ali pa, če kompanija uvidi, da eno unijo bo morala priznati, agitirajo njeni ljudje za tisto, ki se jim zdi "manjše zlo".

To stanje se bo nadaljevalo, dokler se v AFL in CIO ne pojavijo tako močni, razsodni, razredno zavedni delavski voditelji, da jim bo združenje unij v skupno enoto glavna naloga.

ker imajo za seboj ne le četrtstoletnega suženjstva pod laškim jarmom, marveč i strahoto komaj prebitih let. Ni še prerastla trava onih grobov, ki so za svobodo padli, pa eva že zopet je tu tujec, ki jim ponuja, vsiljuje prejšnji jarem, le da je ta sedaj nekoliko bol na debelo namazan z laško sladko lažnivostjo.

Da, Amerikanci in Angleži bodo prej ali slej odnesli svoje pete — in kakor se vidi, se za njimi ne bo nihče jokal! — ali ljudstvo bo ostalo in mu ne sme in ne more biti vseeno, kakšne usode bo deležno. Siti so praznih obljub laške demokracije, ki jih je gospodarsko izkoriščala in uničevala, jim zasajala sekuro v korenine slovenstva, jih na vse nečuvne načine skušala stlačiti pod črni lonec kulturne in politične teme. Teh laških grehov slovenski človek ne bo nikdar pozabil, saj jih je prebrido občutil na svoji koži.

Ameriški poročevalci, ki proučujejo tamošnji položaj in pošiljajo v svet svoja "nepristranska" poročila, se vsekako ravnaajo po angleškem vzorcu. Namreč z visokega. "We, the English speaking nations"... Če bi iskali ožjih stikov s slovenskim prebivalstvom, bi jih tudi našli. Le tako bi se jim odprle oči, da ne bi videli vse rdeče. Le tako bi si tudi pridobili zaupanje in morda res napisali nekaj poštenega, nekaj resnično nepristranskega. Dokler pa tega ni, se bo še nadalje ponavljal njihov refren: Trst je po značaju in jeziku ves italijanski; odstotek drugorodcev je premajhen, da bi kaj štel;

s Trstom gre seveda tudi zaledje, absolutno...

Kar se pa tiče "flag waving", ki ga omenja Dolenjka v svojem Pismu iz Londona in ki ima "zaničljiv prizvok... okus neodgovorne, neurejene drhali, itd.", zadene cinični posmeh Angležev ne le Jugoslovanov, pač pa tudi Amerikance. Spomnimo se na dviganje ameriške zastave na skalnatem vrhu Okinawe! Upodobljeno na tisočih in tisočih slikah in poštnih znamkah, v spomin zmage in prelite krvi! Kdor se torej v tem pogledu posmehuje Jugoslovanom, se posmehuje tudi Američanom in vsem, ki jim zastava ni znak demagogije in žingoizma.

Sicer pa imajo Angleži Američane itak za precejšnje naivne. Kako bi se drugače Churchill upal apelirati na ameriško javnost, naj se ovije okrog angleškega torijskega trhluga kola, češ, tako bomo oboji močni...

ŠE NEKAJ O POKOJNEM MILANU KOKANOVICHU

V prejšnji številki je s. Josip Korsič poročal, da je Milan Kokanovič preminul. Tik nato smo prejeli pismo s. A. Klaricha, ki pravi med drugim, da smo s smrtjo s. Kokanovicha izgubili zvestega naročnika Proletarca in klub št. 114 JSZ v Detroitu pa dobrega člana.

Pokojni Kokanovich je šel še dne 8. aprila zjutraj na delo kot običajno, ob enajstih istega dne pa je preminul. Življenje mu je vzela srčna hiba.

(Drugo o pokojnem Kokanovichu je bilo omenjeno v prejšnji številki.)

Majska proslava kluba JSZ v Springfieldu

Socialistična postojanka JSZ (klub št. 47) ima že od početka običaj prirejati prvomajsko slavnost, ki se je "v dobrih starih časih" vršila navadno prvega maja, potem pa zaradi prilagodnosti na najprimernejši datum tik 1. maja.

Tako se bo vršila tudi letos in sicer v nedeljo 5. maja dopoldne. Priprave zanj so v teku in vse izgleda, da bo dobro izpadla. Prične se ob 3. pop. in vršila se bo v Slov. delavskem domu.

S. Goršek je lani rekel: "Pridite, da praznujemo dan, ki pomeni praznik sprave in vzajemnosti po svetu." Takrat smo bili še v vojni. Sedaj pa se snidemo v času, ko državniki kujejo mir, ali pa morda le premirje in s tem priprave za svetovno vojno št. III.

Vstopnina na to proslavo je prosta. Pridite vsi, kajti vsi ste nam dobrodošli.

Joseph Ovca.

PRVOMAJSKA SLAVNOST V CHICAGO

Soc. stranka priredi s sodelovanjem SDF prvomajsko slavnost v sredo 1. maja ob 8. zvečer v Delavskem liceju, 3200 W. Ogden Ave.

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

velja. Prav zaradi teh klincev je Angležem in Američanom silno nerodno in samo zaradi njih se niti v Londonu, niti v Washingtonu, ne upajo pozabiti, da je bila Italija sovražnica, ne pa zaveznica Jugoslavije. In to ne šele ko je leta 1941 udarila vanjo z oboroženo silo temveč že izza časa, ko so zavezniki prvič vladljali za usodo Trsta in Primorske.

"Kaj bo z vami, vi mejniki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst!" je vzklikal pesnik Zupančič že med prvo svetovno vojno. Trije izmed teh mejnikov Slovenije so bili izgubljeni in izgleda, da se isto ponovi tudi po tej vojni.

Slovenske in druge jugoslovanske organizacije v Ameriki so poslale Byrnesu in pa konferenci velike četvorice v Pariz glede primorskega vprašanja številno apelov in če ne bi bilo v Zed. državah toliko Italijanov, in pa tako močnega klerikalnega vpliva, morda jim bi v Washingtonu prislühnilo? Toda kakor so se potegnili ameriški Jugoslovani za pravično rešitev Primorja, tako energično so se pognali v boj tudi ameriški Italijani z zahtevo, da naj Trst z Julijsko krajino ostane pod Italijo. Razlika je le, ča so ameriški Italijani nastopili v tej manifestaciji skupno, dočim se o Slovencih in Hrvatih tega ne more trditi.

Z Rusijo je na vsak način treba opraviti, čimprej tembolje, dokler so atomske bombe naš monopol. Takih ljudi, ki ščujajo na ta način proti nji, je veliko v tej deželi. Sovražijo jo bolj kot pa so še kdaj Hitlerja ali pa Mussolinija, namreč če so ju te vrste demokratski sploh kdaj mrzili. To so sedaj večji "war mongeri" kot pa bi Roosevelt v prid ofenzive za strmoglavljenje fašizma sploh kdaj mogel biti.

George N. Earle je bil governor Pennsylvanije. V Rooseveltovi administraciji je imel važne diplomatične in druge službe. Bil je poslanik v Bolgariji in delegiran raziskovati kako in kaj drugod po Baikanu, v Rusiji, v Mali Aziji in tam okrog. Mož je demokrat z veliko začetnico, to je, politik demokratske stranke. Nedavno se je vrnil (kakor je bilo v tej koloni že omenjeno) iz Turčije z mlado nevesto, a si je dobil vseeno dovolj časa, da je na presenetljiv način — a la Pearl Harbor — udaril po Sovjetski uniji. Mož je na ta način dobil na koše publicite, prvič, ker je bil pač načelnik države, ki je za New Yorkom prva po svoji važnosti, in drugič, ker je bogat. Tretjič pa, ker je bil za časa Roosevelta in tudi pozneje v mnogih važnih službah državnega departmana. Ta politični magnat je dne 25. aprila debatiral po radiu v "Town Hall Meeting" v New Yorku o vprašanju, kakšna naj bo naša (ameriška vladna) politika napram Sovjetski uniji Earle, ki pravi o sebi, da je veren človek, je za politiko atomskih bomb. Naj jih nad Rusijo vihtimo sedaj, ko jih samo mi imamo, ne šele, ko bo tudi ona prodrla v naše skrivnosti, kako se jih izdeluje. Na kratko, Earle je za obračunavanje z Rusijo in njenim ekonomskim sistemom, dasi tega ni povedal naravnost, ampak vendar toliko razločno, da je vsakdo vedel, kaj je njegova najsrčnejša želja.

Dr. Robert M. Hutchins, ki o atomskih bombah veliko ve (University of Chicago, ki ji on načeljuje, je imela z njimi največ opraviti), je zastopal v debati z Earlom stališče, da ne bomo z atomskimi bombami dosegli drugega kot civilizacijo še bolj pogazili in končno lahko v taki vojni človeštvo uniči samega sebe. Hutchins je poudaril, da Earle ni edini izmed političnih prvakov, ki propagira politiko batin proti Rusiji. To sta v svojih nedavnih izjavah posebno potrdila predsednik Truman ter njegov državni tajnik Byrnes. Zato se vladi v Moskvi ni prav nič čuditi, ako se tako nezaupno obnaša, ker nikoli ne ve, kakšne napake kuje proti nji tisti del sveta, ki veruje v kapitalizem. Hutchins smatra, da je vzajemnost s Sovjetsko unijo mogoča, toda le, če ne bomo pred njenim

nosom bingljali z atomskimi bombami, kar delamo že toliko časa! "Kaj bi mi storili, ako bi bili v njeni koži," je vpraševal ter odgovoril, da isto, kar počne ona, v strahu, da jo kanimo napasti.

Adolf Hitler — če je še živ, bi imel v tej tekmi med kapitalizmom in boljševizmom veliko užitka. Češ, "mar vam nisem pravil, da če se hočejo Zed. države in Anglija obvarovati komunizma, je treba, da udarijo na Kremlin in dalje... skozi do Vladivostoka!" In bi jim še do stavil: "Delo, ki sem vam ga obljubljal sam opraviti, je sedaj vsled vaših budalosti in pokojnega FDR padlo na vas."

Marsikak časopis v USA prihaja na dan s tožarenjem, da je bil Rooseveltov največji greh to, ker nas je "potisnil" v vojno. Izolacionisti (America First) so ga oglašali za vojnega nergača, ker jim je bilo na tem, da naj bi Hitler udaril svobodno na vzhod in magari tudi proti Angliji. Sedaj večina istih ljudi, ki je bila takrat proti vojni (s Hitlerjem) ščuje v vojno s Stalinom. Seveda spet v interesu miru, civilizacije in krščanstva.

Earle je vzkliknil: "Kdo pa je bil druge svetovne vojne bolj kriv kot Stalinov režim? Mar ni on sklenil pakt s Hitlerjem, zato da je Poljsko svobodno napadel? Na obravnavi v Nürnbergu pa so se lahko že vsi počuli, da je bila res edino le Rusija, ki je hotela kolektiven nastop lige narodov proti agresorjem (Hitlerju in Mussoliniju). Toda ko so šli angleški in francoski ministri na pobojanje k Hitlerju in mu vrgli čehoslovaško v žrelo, so se v Moskvi zdržili in se poslužili enake metode — paktiranja s Hitlerjem. S tem so London, Pariz in Moskva storili napako — usodno napako, in nič ne pomaga, ako jo sedaj očitajo drug drugemu.

V Franciji je transportacijski sistem tako iz reda, da mu ni več mogoče dovažati vina iz francoskih afriških pristanišč. In vino je na Francoskem življenska potreščina. Ni lokomotiv, ne tračnic, ne tovarnih avtov dovolj, in vagonov se več polomi kot pa jih je mogoče popraviti. Etiopija obljublja zavezniški relifni akciji nad sto tisoč ton žita, toda ako ga UNRRA hoče, mora tja sama ponj, ker etiopska vlada nima potrebnih prevoznih sredstev. V Jugoslaviji je ponekod živeža nekaj odveč, toda kako ga spraviti v Bosno in Hercegovino, v Črno goru, v Slovenijo in druge prizadete kraje, ko pa je ceste in mostove, ter železnice težje in veliko počasneje popravljati kot pa se jih je rušilo med vojno! Ena bomba lahko uniči v sekundi, kar je bilo zgrajenega s stroji in s tisočih delovnih rok skozi leto in dalj. Da, skozi desetletja!

Mussolinijevo truplo je bilo na pokopališču v Milanu zagre-

(Konec na 5. strani.)

Tole mi ne gre v glavo?

Zavezniki so na mirovni konferenci po prejšnji (prvi svetovni) vojni odredili, naj se zahtevo Slovenije glede pridruženja slovenskega dela Koroške k nji reši z referendumom. Čemu ne store sedaj isto glede Trsta in Gorice, to mi nikakor ne gre v glavo! Mar se boje ljudske volje?

PRIPovedNI DEL

VL. KLEMENČIČ:

Ženska med frontama

To je bilo v Rumuniji, tam blizu, kjer se Putna izliva v Seret — v vojnem letu 1917. V prvi polovici avgusta so Rusi in Rumuni na tisti fronti Avstrije poštno zbili. Voja črta se je bila v omenjenem odseku sumljivo upognila, zamajala se je vesoljna rumunska fronta od Karpatov do Črnega morja. Ampak nerodni, kakor so bili, Rusi in Rumuni niso znali izrabiti začasnih uspehov. Avstriji so do bili ojačenja in jih potisnili v nekaj dneh čez Seret. In potem sta se obe armadi zakopali na obalah reke. Prav idealna fronta je bila to, morda bi se ne dala primerjati z nobeno drugo v Evropi. Kmalu je moštvo napravilo še dokaj udobna krita, kjer smo ostali približno do novega leta, ko so sklenili tisto neumno premirje, in nas poslali k Piavi. Tam pa je bilo drugače, da, ampak ostanimo rajši pri Seretu.

Prav romantično, je bilo nekaj časa tam ob tisti šumeči vodi. Reka je bila precej deroča, posebno v srednjem toku, na obeh bregovih pa je bila zarasla z nizkim grmovjem. Ko je po ofenzivi skoro docela potihnilo puškarjenje in regljanje strojnih pušk, smo lahko prav mirno kartali na tratah pred zakopi, čitali časnike, ki smo jih še za čudo redno dobivali, si obirali na solnce mrčes, se peli smo polglasno. Če so nam prijatelji od onkraj vode poslali časih poždrav v obliki granate malega kalibra, kar pa se je zgodilo bolj redkoma, nas to ni dosti vznemirjalo. Granata se največkrat ni raztresila, pogoltnila jo je kaka mlakuža daleč za fronto.

Ponoči je bilo ob reki tako tiho, da smo se včasih sredi tega molka spogledali: Kje smo? Ali smo na fronti ali doma na vasi? Legli smo včasih vrh okopov, poslušali plivanje vode pod seboj in se pogovarjali o domu. Često smo slišali daleč, daleč od onkraj Sereta kratek vrisk, morda so kozaki plesali svoj ples in ga spremljali z vzkliki. Malokdaj je kdo v daljavi sprožil puško. Straže, ki so se v mesečnih nočeh vračale v zakope, so pripovedovale, da so slišale slavce.

Zdelo se nam je, da sta se obe armadi sprijaznili z mislijo, da je tako vojskovanje prijetno in koristno. Seveda — če bi ne bilo pred nami sredi šumečega Sereta otoka. Ležal je sredi reke, skoro blizu nam kakor nasprotnikom. Bil je morda kilometer dolg in zarasel z drevjem. Zdel se nam je kakor neznana dežela. Ze od prvega dne smo gledali nanj in čakali, kdaj se izmed drevja pokaže rumunska kapa ali kozaška kučma. Ampak nič se ni gnilo na otoku, le kaka vodna ptica se je spretela nad njim. Bili smo uverjeni, da ni na njem človeka.

Dokler se ni začelo vzdolž vse fronte šušljati, da je na otoku živo človeško bitje, pomislite — da je na otoku ženska! Nekateri so jo videli, kako je v mesečni noči zajemala v senci gostega grma iz Sereta vodo, drugi so pripovedovali, da so jo opazili podnevi, kako se je skrivala za gostim drevjem. Da je črnolasa in oblečena v modro krilo. In da si kuha — tanek, komaj viden steber dima da se včasih dviga iznad gošče. Fronta je šepetala o ženski na otoku kakor o nekem odkritju in skrivnosti. Spočetka je vedelo za novico le moštvo. In kakor da doživlja čudež, je govorilo samo o tem. Da, ženska! Ženska med frontama!

Kako so vojakci oprezovali iz za okopov, da bi ugledali le košček njenega krila, kako so se v jasnih nočeh plazili do vode in napenjali oči! In če je na otoku veter nalahno zganil drevo, ali je val pljusnil v vejo, viselo nad vodo, da se je zazibala, so jo že videli, čeprav le v domišljiji. Moj Bog, koliko časa že niso videli ženske! Sedaj jo lahko vidijo. Pol rumunske fronte je takrat živelo od ženske na otoku. Pol rumunske fronte nam je zavladalo naš odsek pred okotom. Ne vem, ali je bilo res, ampak govorili so, da so takrat od drugih polkov v množicah prosili za premostitev k našemu polku. Pred nami je bila pač ženska!

Skrivnost ni ostala dolgo last fronte in frontnikov. Prišla je na ušesa višjih oficirjev in samega generala. Prijazni, trebusasti, že nekoliko sivi general z viržinko med zobmi se je nekoga dne pojavil v našem odseku. Pomislite, general je prišel med nas! Prav na nasip si je upal, legel na trebuh in gledal skozi daljnogled na otok. Smeje se je pogovarjal z oficirji in se z vojakci je izmenjal nekaj prijaznih besed. Kaj bo? smo se izpraševali. Ofenziva? Eh, ofenziva! Žensko je prišel gledat! Se general bi rad videl žensko. Morda jo je pa videl. Daljnogled ima.

Ali veste, da ni ostalo pri šalah. V temni noči sta priškrpala iz zaledja dva voza s čolnom. Bil je prav močen, globok, z železom obit čoln. Za dvajset mož.

Torej bo vendar ofenziva! Rekli so nam, da bo podjetje. Povelje je bilo, v eni naslednjih noči zavzeti otok. Dvajset mož menda zadostuje. Sicer je bilo res. Zakaj bi ne zasedli otoka? V strateškem oziru bi nam menda res lahko koristil. Bog ve, kaj se še pripravljalo. Bolje drži ga, ko lovi ga. In sploh: poveljstvo ne mara nobenih skrivnosti, nobenih prikazni,

kar bi moštvo vznemirjalo. Rekli so nam tudi, da je povest o ženski na otoku bajka, ampak moštvo je bilo slej ko prej pričano o nasprotnem. Prav je imelo!

Podjetja naj bi se udeležili sami prostovoljci, ki znajo tudi veslati. Z izbiro pa je bil križ. Nalogo je imel izvršiti drugi bataljon. Ampak javil se je ves bataljon, osem sto šestdeset mož. To je bilo preveč, odločno preveč. Izbranih je bilo torej le dvajset srečnikov, ki naj bi se popeljali na otok, štirideset pa naj bi jih čakalo za drugo in tretjo vožnjo, če bi prva dvajsetorica ne zadoščala.

Komaj smo pričakali, da se je mrak zgostil, in je bilo ukazano, naj stopimo v čoln, ki je bil že privezan ob vodi. V koledarju je sicer kazalo polno luno, a nad nami so potovali oblaki. Le za hip nas je včasih obsevila mesečina. Nevaren se nam je zdel ta naravni reflektor, pa kdo bi čakal ugodnejše prilike.

Zaplivala je voda, ko smo stopili v čoln in odveslali od brega. V začetku je šlo prav po sreči. Ampak veslači niso bili od poklica. Ko smo dospeli v sredino toka, je čoln zaplesal kakor igrača. Držali smo se za rob v strahu, da se prevrnemo. Veslači so veslali vsak v svojo stran. Čoln pa se je vrtel zmeraj hitreje, voda ga je zanašala zmeraj niže. Zdalci se je izza oblakov prikazal mesec. Zaneslo nas je že precej daleč na spodnji konec otoka. Veslajte, nerode nerode! je vzklikal narednik, veslajte proti otoku! Bilo pa je že prepozno. Nemogoče je bilo veslati proti struji. Na nasprotnem bregu je zaropotala strojnica. Plink, plink, so pele krogle nad nami. Strojnice so pomagale puške. Radovedno je prislunila fronta nočnemu nemiru. Naš čoln pa so gnali valovi vedno nižje, dokler nismo po srečnem naključju zapluli v mirnejšo obrežno vodo in pristali. Potegnili smo čoln v grmovje in se vrnili k polku, kjer so nas sprejeli s smehom in porogom.

(Konec prihodnjič.)

Kampanja za otroško bolnico

Clevelandske podružnice Slovenskega ameriškega narodnega sveta so začele s kampanjo za nabiranje denarnih prispevkov v sklad za otroško bolnico v Sloveniji. Prispevki se bodo pobirali po okrožju posameznih podružnic. Te okraje bodo obiskali zato določeni nabiralci in nabiralke, kateri bodo imeli seboj pooblastilo in nabiralne pole iz urada SANSa. To je važno za vsakega prispevatelja, ker ta kampanja se bo vršila po posebnem načrtu.

S postavitvijo te bolnice v Sloveniji si bomo ameriški Slovenci zaslužili lep spomin, ki bo obenem spomenik našega humanitarnega sočutja do naših obubožanih rojakov in nedolžnih otrok, ki so postale žrtve zadnje vojne. Ta zamisel je zelo lepa in jo bo pozdravil vsak, ki ima človekoljubje za lepo čednost.

Vodstvo SANSa je določilo vsoto \$150,000 za zgradbo te bolnice v Sloveniji in po zadnjem poročilu glavnega tajnika SANSa je dosedaj prišlo v ta sklad nad \$57,000. To je lep napredek v tem kratkem času in ako se bomo ameriški Slovenci resno zavzeli v tej kampanji, se bo zlatka doseglo določeno vsoto do koncem meseca maja.

V zvezi s skladom je bil napravljen še drug važen zaključek. Pri nabiranju prispevkov se bo vpisalo vsakega darovalca na posebno listino in vsa ta imena bodo potem poslana v arhiv te bolnišnice v Sloveniji. Darovalci so razdeljeni v tri vrste: po \$1,000 ali več bodo znanomani za ustanovitelje; od \$100 do \$1,000 za častne člane in od \$5 do \$100 pa za podporne člane. Ta imena bodo v trajnem spominu in brez dvoma bo marsikateri bolnik prečital imena darovalcev, ki so mu pripomogli, da je dobil zdravniško oskrbo v bolnišnici, ki so jo zgradili njegovi dobri rojaki iz daljne Amerike.

Vsak, ki je bil v življenju priklenjen vsled bolezni na bolniško posteljo bo priznal, da kako

ANDREJ GROMEJKO, drugi z leve, je sedaj zastopnik USSR v varnostnem svetu združenih narodov. Tretji z leve je ameriški zastopnik Edvard Stettinius in četrti pa kitajski zastopnik Quo Tai-či. Prvi z leve je tajnik združenih narodov Norvežan Trygve Lie.

blagodejno vplivajo na bolnika obiski prijatelja, ki vidi, da se nekdo zanima za njegovo usodo, nesrečo in ko tak bolnik ozdravi, si vse to obdrži v trajnem spominu. To primeri si lahko vzamemo za vzgled ob času ko se bomo pomislili in odločevali, ali bi dali ali ne in koliko bi dali za zgradbo bolnice v Sloveniji.

Kdo naj daruje? Odgovor temu bi moral biti, VSAK! Bolezen nima izbire, doleti vsakega in ne vpraša kakšnega političnega prepričanja je. Na tej podlagi so zgrajene bolnišnice in na tej podlagi se naj vrši tudi nabiranje in prispevanje v sklad bolnišnic v Sloveniji. Darujmo po svojih močeh, premožnejši lahko dajo več, saj bogastvo pride od vseh in na račun vse zemljanov. Ko gre za tako važno človekoljubno stvar, tudi ne moremo biti preveč skopični in odprmo naša srva na podlagi nujne potrebe za obstoj in poživitev slovenskega naroda v domovini!

Dosedaj se je že več naših organizacij priglasilo s tisočaki v ustanovni sklad in od posameznikov je dosedaj samevala v ustanovni družini zavedna rojakinja Theresa Frank iz Clevelanda in upati je, da se nji pridruži še drugi. Zato rojaki in rojakinje! Dosedaj smo ameriški Slovenci veliko darovali za prvo pomoč ljudem v Jugoslaviji v obliki hrane, obleke, obuvanja in v denarju, s katerim se je nakupilo razno blago. Zato priskočimo in pomagajmo njim tudi v zdravstvenem oziru in darujmo v sklad za otroško bolnico v Sloveniji! Storili bomo važno in hvalevredno delo.

Za podružnico št. 48 SANSa, Louis Kaferle.

Od starega Milwaukeea

Milwaukee, Wis. — Kako bi neki začel? Nekaterih starih korenin se včasih prime misel, da niso še popolnoma gnile in prično poganjati. Včasih nudijo svetu cvetje in sad, včasih trnje in ljuliko. Oboje koristi človeštvu; trnje in ljulika dajeta človeku delo, da se obeh znebi, cvetje in sad sta mu pa v korist in dobiček. Delo koristi človeškemu zdravju, korist pa — no saj veste — koristi pa nič ne škodujejo! Vsled tega, pa naj stara korenina požene — kar bo — to bo!

Tisti članek — Katkin članek o postu mi je bil zelo všeč. Pravzaprav vse njene spise rad čitam. Toda tisti muc pa ne gre iz moje trde butice. V vsem mučnem vedenju, v vseh njegovih dejanjih in nehanjih sem videl toliko neodvisnosti in samostojnosti, da sem bil v resnici vesel, da beštija ne živi v današnjih časih. Danes je tako samostojno in odločno vedenje vendar nekaj, kar nasprotuje vsej predpisani in opevani demokraciji naših človeških nature ni potrebno spreminjati. Dajmo ji le priložnost. — Rex Tugwell.

Dr. John J. Zavertrnik
PHYSICIAN and SURGEON
3724 WEST 26th STREET
Tel. Crawford 2212
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
6:30 to 8:30 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
Res. 2219 So. Ridgeway Ave.
Tel. Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

ših slovenskih prerokov demokracije! Ako bi bil Katkin muc danes živ in poznan, le verjemite mi — veliki preroki bi se pričeli bojevati z njim. Saj je vendar bil diktator; če ne to pa vsaj komunist ali pa sopotnik. Le smejte se, če hočete; fakt pa je, da danes v naših slovenskih listih še tanjše dlake od mačjih cepimo...

Pri našem Radotju, no saj ga poznate, Obzorov urednik in ne vam kaj se vse je, si se rad pomudil, pa ni časa in škoda je muje. Omenim ga le zato, ker v resnici obstoja nevarnost, da ga ljudje pozabijo in to bi bilo v resnici škoda.

Naš dobro poznani (znameniti milwauški časnikiar mi bo gotovo oprostil, če se poslužim njegovega besednjaka) Julius Heil, prejšnji governor Wisconsin je oznanil širnej Ameriki, da bo "ronal" za senatorja. Pravi, da se je tam v Floridi silno pozdravil in sedaj je zopet pripravljen, da stopi v službo ljudstva. Vprašanje sedaj nastane: ali je senat cirkus, ali je kaj drugega? Ako je cirkus, kar pa jaz ne verjamem, potem Heila le pošljimo tja — on je izvrsten klovn!

V naši lepi Sloveniji je danes vse komunistično! Od vseučilišnega profesorja pa doli do šestletnega paglavca. Od advokata do ubogega arestanta, od sodnika in adjunkta do pobožne tretjerednice — vse je krvavo rdeče! Kaj bo, kaj bo s to pregrešno deželo?! In rešitelji, oziroma reševalci vse prekrasne svobode in nebeskih idealov, kakor na primer škof Rožman, novepečeni učitelji ameriških Slovencev Gabrovšek, in čudni patron Radot so pa tako daleč od mile domovine! Kako bivši domovini pomagati? Kako ji omogočiti obstoj brez pomoči prej imenovanih velmož? Na dan z idejami tisti, ki več veste kot pa podpisani. **France Puncer.**

Človeške nature ni potrebno spreminjati. Dajmo ji le priložnost. — Rex Tugwell.

NE ČAKAJTE,

da prejmete drugi ali tretji opomin o potečeni naročnini. Obnovite jo čim vam poteče. S tem prihranite upravi na času in stroških, ob enem pa izvršite svojo obveznost napram listu.

Poslušajte
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 20-361
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Španija postala glavna trdnjava za obnovev fašizma v Evropi

Zastopnik poljske republike v varnostnem svetu združenih narodov, Oskar Lange, je v imenu svoje vlade dne 16. aprila v omenjeni ustanovi, ki ima svoje zasedanje v New Yorku obtožil fašistično Španijo za nevarno svetovnemu miru in predlagal, da naj i druge dežele, ki so zastopane v varnostnem svetu, pretrgajo z njo ekonomske zveze

ter diplomatske odnose. Obdolžil jo je, da ima v svojih mejah več tisoč nemških znanstvenikov, ki nadaljujejo v laboratorijih raziskavanja za izpopolnitev raznih orožij in za uposlitev atomske energije v vojne namene.

Lange v svoji obtožbi fašistične Španije sicer ni dobil v zapadnih demokracijah veliko opore, a spravil pa je to vprašanje na dnevni red, kar je že nekaj.

Diktator Franco taj, da se v njegovi državi sploh kdo peča z načrti za iznajdbo novih morilnih orožij. Ampak poljska vlada mora pač imeti dokaze, čeprav jih ji v Washingtonu in Londonu podcenjujejo. O tem je napisal zelo značilen članek korespondent časnike agencije ONA, David Schoenbrun, ki se glasi:

Španija je zelo marljivo na delu, da si čim prej preskrbi vse potrebne podrobnosti o fabrikaciji atomske bombe — to je izvedela Overseas News Agency od Charlesa Mentona. Delo se vrši na vrhu skalnate stene v bližini vasi Portugualate, ki leži 5 milj od mesta Bilbao in tvori naravno trdnjavo, katero bi bilo izredno težko zavzeti, tako težek je pristop.

Charles Menton je že nedavno napisal članek (priobčila ga je Overseas News Agency), v katerem je bil Franco obtožen, da se je zvezel z nemškimi militaristi in učenjaki, ter da skupaj z njimi snuje načrte za zopetno agresijo Evrope. Napad, ki bi imel biti izveden z atomskim orožjem. Zanimivo je, da je poljska vlada uradno v svoji pritožbi proti Francovemu režimu na Španskem navedla skoraj identično isto obtožbo.

Menton je psevdonim, za katerim se skriva zelo visok francoski uradnik, ki se je tekem španske meščanske vojne boril proti Francovim tolpom in ima še danes najožje stike s podtalnim pokretom v Španiji, ki si prizadeva izpodkopati režim generalissima Francisca Francu. Menton je povedal, da mu je kraj Portugualate dobro znan, ker se je v teku španske meščanske vojne boril v onem okraju in se še vedno živo spominja tenjskih težkoč te pokrajine. Dejal je, da mu je posebno dobro ostala v spominu bitka, ki je trajala dva in pol tedna in se je tam odigrala med lojalnimi vladnimi četami in uporniki generala Franca.

Menton pripoveduje, da leži vas visoko na planoti, ki dominira cesto iz mesta Bilbao v Santanderi. Naselje leži tako, da tvori naravno utrjeno postojanko, ki zapira vsa pota, po katerih bi se mu bilo mogoče približati.

Vsa pokrajina je izredno neprijazna, nedostopna in pusta. Redko naseljena in redko obiskana, je zares idealno ležeča za tovarno, ki bi se bavila s proizvodnjo prepovedanega materiala.

V Mentonovem članku, katerega je Overseas News Agency

objavila, je pisec pripovedoval, da imajo Nemci še zdaj pod svojo kontrolo pristanišče Solario, ki je tudi sijajna skrivalnica in ležeča na čisto zapuščenem in malo obiskanem kraju. Razmere so izredno ugodne za tajne stanke podmornic. Solario pa leži komaj 15 milj od vasi Portugualate.

Menton je tudi povedal, da mu je eden prvakov španskega podtalnega pokreta, ki je bil nedavno prispel iz Španije v Pariz, razkril mnogo podrobnosti o španski atomski tovarni.

Vse ceste in pota do vasi Portugualate so strogo zastražene, Francovi policaji in žandarji stojijo na vsakem križišču. Mnogo je med njimi Nemcev. Vaščani so povedali, da niso še nikdar videli nobenih delavcev, ter da vsi prihajajo ponoči, na skrivaj. Ako je treba verjeti tej informaciji, morajo vsi delavci ostati za zidovji tovarne, v kateri dobivajo tudi svojo hrano. Tovarna je obdana vsenaokoli z visokim zidovjem.

Težko natovorjeni prevozniki avtomobili prihajajo in odhajajo, da vaščani v Portugualate jih ni? dar ne morejo videti od blizu, ker se nikdar ne ustavijo v vasi. Poleg voznika sedi vedno težko oborožen vojak. Omenjeni prvak španskega podtalnega gibanja je dejal, da še ni nikjer videl toliko policijskih sil namerščenih na tako malem ozemlju.

Menton je zvedel tudi, da poročilo, katero je dobil, ni edino, temveč, da je bila španska republikanska vlada predsednika Girala mnogo bolj podrobneje obveščena o tem. Verjetno je, da bo s časom tudi francoska vlada uradno dobila potrebne informacije o tej zadevi, tako da se jih bo mogla posluževati v zasedanju varnostnega sveta organizacije združenih narodov proti Francovi Španiji.

Po vsem tem ni tako neutemeljeno, ako poljska vlada trdi, da je Francov režim na Španskem grožnja proti mednarodnemu miru.

Seznam priredb slovenskih organizacij v Chicagu

Centralni odbor SANSa. — Priredba v korist namenom te ustanove v nedeljo 12. maja v dvorani SNPJ.

Društvo George Washington št. 270 SNPJ. — Slavnost 30-letnice društva v soboto 25. maja.

Društvo Summit št. 707 SNPJ. — V nedeljo 26. maja zabava in predvajanje filmskih slik iz Jugoslavije.

Društvo "Delavec" št. 8 SNPJ priredi v nedeljo 2. junija v Hrvatskem domu, 9818 Commercial Ave. veselico v pozdrav in v korist fantom, ki so se vrnili iz armade in mornarice. Zabava se prične ob 3. popoldne.

Pev. zbor France Prešeren. — Piknik v nedeljo 28. julija pri Kegu v Willow Springsu.

"Pioneer" št. 599 SNPJ. — Piknik v soboto 3. avgusta v Pilsen parku, 26th st. & Albany Ave.

Organizacije v Chicagu in okolici, ki žele imeti svoje priredbe označene v tem seznamu, naj nam sporoče podatke, enako tudi popravke v slučaju pomot.)

Iskati napake na drugih je laglje kakor videti svoje.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvzemši Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWNDALE AVENUE
CHICAGO 23, ILLINOIS

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

TELEFONI: CANAL 7172—7173

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST

PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

TEL. MOHAWK 4707

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Fašizem se nam vrača

Napisal za ONA DONALD BELL

Se pred par meseci je v javnosti prevladovalo mnenje, da je fašizem mrtev in končan za vse večne čase. Pregarjanje ostanke fašizma je bilo videti nepotrebno in se je omejilo na sodni postopek proti največjim vojni zločincem.

Danes pa imamo pred seboj še najmanj štiri zadeve velike važnosti in nešteto manjših incidentov, ki dokazujejo, da ta optimizem ni več upravičen. Fašizem se ni porazil in predstavlja še vedno silno čudeti prihuljeno nevarnost za naš povojni svet in mir.

Prvič, priznajmo, da je upanje, da se bo moral Franco kmalu po zmagi nad Hitlerjem umakniti, splavalo po vodi. Francozi so zopet izpustili priliko, da spravimo vprašanje diktatorja Španije pred varnostni svet zedinjenih narodov. Vse velesile imajo različna in nasprotujoča si naziranja o tem, kaj velja storiti s španskim fašizmom. To pa daje Francu in njegovim ne le več moči in poguma, temveč jih tudi neposredno podpira.

(Vprašanje Franca in njegovega fašizma je v varnostnem svetu združenih narodov končno pritril na površje zastopnik poljske vlade.)

Drugič, v argentinskih volitvah je zmagal polkovnik Peron. Odkrito fašističen režim bo zdaj v tej latinsko ameriški deželi uveden na zakonit način. Iz Londona že prihajajo vesti, da se namerava Velika Britanija vkloniti "volji argentinskega naroda."

Tretjič, grške volitve so se končale z zmago desničarjev. Tam vladajo najboljši izgledi za obnovo Matakasovega fašizma pod kraljevskim plaščem. Morda bo odkrito nastopil že v teku prihodnjih tednov. To je posledica angleške okupacije, ki je trajala leto in pol. Ne pozabimo, da je po vseh vestih imela Grčija v trenutku osvoboditve levičarsko večino, ter da se je bilo bati preveč drastičnih mer s strani leve in ne desnice!

Cetrtič, v Nemčiji je bila odkrita nacistična zarota. Preko tisoč osumljencev je bilo že aretiranih. Vse vesti naglašajo, da dober del nemškega prebivalstva zopet veruje v obnovo firskega sistema. Obtoženci v Nürnbergu, ki so bili še pred nekaj tedni popolnoma obupani in zlomljeni, so postali zopet uporni in izživajoči. Prizadevajo si opravičiti svoje zločine s tem, da pozivajo zahodne velesile, naj pokažejo "več razumevanja" za njihovo "križarsko vojno proti Rusom".

K temu je treba dodati še nešteto manjših vznemirajočih dejstev, kot na primer, ustanovitev pol-fašistične stranke v Italiji, znake, da se nahaja francoska organizacija takozvanih "Croix-de-Feu" v toku obnove, in da tudi na Angleškem in nekaterih drugih deželah vstajajo male skupine fašistično orientiranih pokretov.

Iz vsega tega velja zaključiti, da je fašizem zopet na pohodu. Težko je povprečnemu Amerikancu razumeti, kako more ta politični sistem, po tolikih zločinih, po vojni in po svoji popolni propasti v tej vojni, najti še vedno toliko privržencev. Toda pomisliti moramo, da nas je sam trgovski tajnik Henry Wallace opozoril na to, da moramo dobro paziti, ako nečemo, da se vojaški fašizem ne razpase v naši lastni deželi, torej celo v Zedinjenih državah.

Ne bom pretiral te nevarnosti. Mislim, da fašizem v Zedinjenih državah še ni neposredna nevarnost. Mislim tudi, da nacisti vsaj za dobo nekaj let nimajo nobenih izgledov, da pridejo na oblast v Nemčiji. Toda napredek fašizma v Sredozemlju in v latinski Ameriki je resnična in velika nevarnost. Naš pokojni predsednik Roosevelt je dobro vedel, kaj dela, ko je dejal, da štiri svobode ne dajejo nobenemu narodu pravice, da se na podlagi demokratičnih postopkov odloči za fašističen režim.

Zapadne velesile so se preveč obotavljale v Nemčiji, ko bi morale veljati pravilo, naj se vodilne nacistične aretira in zapre. A zdaj ponavljamo iste napake v

odnosih s Francovo vlado. Posledica pa je, da fašizem sedaj ni niti več v obrambi, temveč je prešel v napad. Novi center fašističnega delovanja je latinska Amerika.

Ako se bomo obotavljali še naprej, se bo fašizem popolnoma prilagodil novim potrebam sedanjega položaja in si preskrbel kamoflažo, ki mu bo potrebna v dobi prehoda.

Mnogi levičarji trdijo, da bo prišlo do tega, ker želimo, da nas fašizem štiti pred komunizmom. V resnici pa bo le posledica neumnosti in dejstva, da nismo hoteli priznati možnosti prepovedi našega smrtnega sovražnika, katerega smo smatrali ubitim in uničenim.

Nekaj drobica

Chicago, Ill. — Ne sme se pozabiti na manevre angleške imperialistične "demokracije" po prvi svetovni vojni. Ali ni ona zahtevala, in končno tudi zmagala, da slovanski narodi niso upravičeni do poti do Adrijanskega morja? Se manj pa do Atlantika? In to je spet glavni vzrok spora radi Trsta, to je, komu naj v bodoče pripada. Morje Adrijansko, nekoč bilo si slovansko... In ni je sile na svetu, razen atomske bombe, ki bi mogla ustaviti slovanski val na njegovem prodiranju v Sredozemlje, ki si ga lasti Velika Britanija za svojo privatno morsko stezo.

Naša vlada je torej Titov režim le priznala in s tem njegovo "komunistično diktaturo". Meni se je to zelo čudno zdelo. Ko pa sem čital, da je jugoslovanska vlada priznala trgovsko obilgacijo iz leta 1881 (pogodbo med evropskimi velesilami iz omenjenega leta, ki so se zedile prirodne zaklade na Balkanu medsebojno izkoriščati), mi je postala stvar jasna. Ampak sem se še vseeno čudil, kako more Tumanova administracija v imenu demokracije od Jugoslavije zahtevati priznati pogodbo iz 18. stoletja, pri kateri ni imel ne Tito nič opraviti, ne Jugoslavija, ker takrat še nista bila rojena? Dvomim, da bi na to vprašanje mogel državni tajnik Byrnes povoljno odgovoriti.

Letos smo imeli zares krasne velikonočne praznike. Solnce je gredo, zvonovi so klenkali in potrkavali, cerkve so bile okrašene in razsvetljene, v njih procesije, na bulvardih pa parade gizdave gospode in "višje družbe". Vse to v čast Kristu, ki je učil, "ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe" in pa, "kar ti ne želiš, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugim ne stori."

Tudi humoristi in brezverski ljudje imajo svoje posebno veselje ob takih praznikih. Neki živinorejec iz Alabame je poslal Trumanu "za pirhe" mladega bučka (telička), meni pa Mrs. Praprotnik kranjske klobase s pripombo, da naj še v bodoče pišem svoje dovtnje v Prosveto. Iskrena hvala, Mrs. Praprotnik! Ako se slučajno kdaj osebno spoznava, upam, da bom Proletarcu dobil novo naročnico.

Zanima me, kako v Jugoslaviji čistijo razne nezaželjene funkcije iz uradov. Ali ni že čas, da bi tudi v Ameriki kdo vse "domobrnce" pometal iz njih. Saj se ptiče po perju poznajo!

Pri nas v Zed. državah se kaj takega seveda ne dogaja. Saj v političnih uradih ne. V Indianapolisu so sodniki štirje proti dvema na sodni obravnavi odločili, da je blaznega uradnika protustavno odstaviti iz službe, dokler se zdravi v umobolnici.

Izgleda, da se reakcija po svetu ni iz zadnje vojne nič naučila. Od nje kaj drugega tudi pričakovati ne moreš, ker njena miselnost je še v osemnajstem stoletju. Bolj čučno pa je, da se v Evropi še vedno precej takih socialdemokratov, ki se staraga gramofona še niso naveličali poslušati. Ne morejo se spomniti, kako so se vsled zmot (nepravilne taktike) kotilile glave njihovih tovarišev po pesku.

Kaj je narobe z ameriško socialistično stranko? Predsednik eksekutivne delavske stranke v Angliji, Harold Laski, je ob priliki konvencije socialistične stranke v Italiji dejal, da nimajo v (v Thomasovo stranko) nobenega upanja do leta 2022.

Minuli teden je neki posetnik vprašal Churchilla, kaj misli, kako se je njegov govor v Fultonu, Mo., predsedniku Trumanu dopadel. Odgovoril mu je, da po filmih sodeč, ki jih je videl v kinoteatru, je bil on (Truman) z njim (s Churchillom) zelo zadovoljen.

Ena razlika med fantom in poročenim možem je sedaj ta, da prvi nima gumbov na srajci, drugi pa srajce nima.

Dobro se še spominjam tistih blaženih dobrih časov med prohibicijo, ko je mlad zakonski par paradiral z otroškim vozičkom po našem lawndalskem okraju. Voziček je bil lepo pokrit s svileno streho in v njemu pa namesto dojenčka primerno odet kotel za kuhanje žganja. Kakor je takrat prospevala "butlegarija" z žgano prijačo, tako sedaj uspeva črna borza z mesom.

Cleveland (UP). — Danes zjutraj je Mrs. Wanita Lee potiskala svoj otroški voziček, ki se je policajama, ki sta bila na svojem stražniškem poslu v tisti okolici, videl jako težak. Začela sta se z Mrs. Lee prijazno pogovarjati in želela pogledati njene skrateljčka v vozičku. Pa je v zadregi prikimala. Namesto deteta sta zagledala v njemu 60 funtov mesa in 10 funtov masla. Vse to je mogoče samo v državi, v katerih imajo glavno besedo raketirji in v volitvah pa idiotije odločujejo.

Ako si danes bolj izobražen kakor si bil včeraj, to se ne pomeni, da si bil deležen mešanega blagoslova. Več izobrazbe te sili priznati le to, da si bil včeraj še šema.

Notica na naslov firbčnih ljudi. Ako je oseba tako netolerantna, da sili v te vpraševanjem, kako se počutiš, bodi ti toliko tolerant, da ji nič ne odgovoriš.

Predno boš požgal vse mostove za sabo, privadi se plavati.

Ena velikih človekovih napak je, da je produciral mašine, ki funkcionirajo hitreje kakor pa njegovi možgani.

John Chamazar.

Cemu se je toliko ameriških demokratov obeh strank in "New Leadrovih" takozvanih socialdemokratov toliko navdušilo za monarhizem, čeprav se ponasamo z republiko, to mi nikakor ne gre v glavo! Mar nas je strah pred ljudovlado, v kakršni bi za kronane in nekronane magnate ne bilo več mesta?

Help Wanted

PHOTOGRAPHER
All Around Photographer
Must be good retoucher
Steady
HEINEMAN
5043 South Ashland

EXAMINERS
EXPERIENCED
Pinner on Ladies Coats
Good Working Conditions
Good Pay
KIRSHMOOR COAT CO.
216 West Jackson

TYPIST
NEEDED AT ONCE
6 Day Week—Permanent Position.
—Excellent Working Conditions.—Apply Room 1449
MERCHANDISE MART

CABINET MAKERS
Finishers, Sanders, Packers on Novelty Furniture; 50 hr. wk.; Time and 1/2; Top wages
Apply Office 3rd Floor
STANLEY WOOD PRODUCTS
666 North Green Street

TAILOR—EXPERIENCED
on alterations and repairs.
—Good wages, Steady work.
Apply
GEORGE METZ
517 Main St., Evanston, Ill.
or Phone University 1032

WAITRESSES—Experienced
Evenings, 5 P.M. to 1 A.M.
Salary \$24 per week plus tips.
Earnings over \$50 per week.
Apply
HOWEY'S RESTAURANT
6727 N. Sheridan Rd. SHE-9798

Help Wanted

DIE MAKERS

Men with at least 3 years of practical experience in the making and repairing of Steel fabricating Dies; Must work from blueprint Specifications with little supervision.—Must be able to undergo doctors examination.

Good Pay
Very good working conditions
Steady Work
40 Hour Week
Send your application in with references to qualifications and hourly pay expected. If you are wanted for an interview in Kalamazoo, the transportation expenses will be paid.

Ingersoll Steel & Disc. Division
Borg Warner Corporation
763 EAST VINE STREET
KALAMAZOO, MICH.

GIRLS - WOMEN!

Work from 3:30 to 12 P. M.
PACK SWEET GOODS and CAKES
Very Good Pay
Paid Vacation
See MR. CONWELL
VIENNA MODEL BAKERY
1212 WEST CONGRESS

POT WASHERS

AND

DISHWASHERS

Good Hours

WOODLAWN HOSPITAL
6060 SOUTH DREXEL

GENERAL FACTORY WORKERS

For Small Northwest Side Manufacturing Plant
Convenient Location — Handy Transportation—Time and 1/2 for Overtime — Day Work Only — Hospitalization Insurance — Free Health and Accident Insurance
TOP PAY
2210 No. Pulaski Rd.

BUSHELMAN & PRESSER
Good wages; steady job; good working conditions
A & P CLEANERS
1045 Bryn Mawr Avenue
Edgewater 0033—Mr. Gertner

WE NEED GIRLS
Light factory work—No Experience necessary.
60c per hour.
CAROLINE BURKE
3303 Cottage Grove
3rd Floor

PANTRY & SALAT WOMAN
with experience. Good wages.
No Sunday work.
RAY FOLEY
5716 Madison Street
Mansfield 2600

LEATHER OPERATOR
with or without experience for single needle machine. 5 days per week. 40 hours. Good pay to start. Earn much money. Call in person Laxman Mfg. Co. 624 West Adams Street.

LADY MASSEUR
Experienced; graduated. Good wages. Steady employment. Good working conditions. — Ladies only. Lincoln Sulphur Vapor Baths, Mrs. L. Tyrol—3930 N. Ashland Ave.

DRAPERY AND SLIP COVERS
workers wanted at once. Full or part time. Highest wages. Steady. Very good working conditions. Louise Moloney, 1423 Hyde Park Blvd. Phone Hyde Park 7085.

ORNAMENTAL IRON WORKERS
Small Factory
60 Miles Northwest
H. L. BECKER
MARENGO, ILLINOIS

BUSHELMAN
to work on new suits in a Loop store. — Must be experienced. Highest salary. Steady position
Ask for Mr. TODD
FRA. 1699

CABINET MAKER
and
STAIRWAY BUILDER
Union Shop
CAPITOL WOOD WORKS
SPRINGFIELD, ILL.

OPERATORS
Experienced on Fur machines to manufacture Shearling House Slippers
Good Wages
KAY-TEE PRODUCTS
1029 S. Wabash — 4th floor

CABINET MAKERS
Carpenters. Light repair work in shop. Elderly man. Good pay. Steady. Roosevelt Chair & Supply Co., 3439 West 5th Ave., 1 block west of Jackson, 3400 West.

Help Wanted

MEN - MEN

General Factory Work
3 Shifts to Choose from:
8 a. m. to 4 p. m.—4 p. m. to 12 p. m.—12 p. m. to 8 a. m.
6-Day Week
Time and 1/2 Over 40 Hours
No Experience Necessary
GOOD PAY
Western Felt Works
4029-4115 OGDEN AVENUE

GIRLS

Also High School Girls
You will be surprised at the money you can earn working after school or Saturday and Sunday as a waitress for
Apply 2nd Floor

B. G. FOODS, Inc.
174 W. RANDOLPH STREET

"Good Place To Work"
Urgently wanted
M-E-N

for General Factory Work
Good salary to start. 48 hour week. Time and 1/2 after 40 hours. Vacation plan. Group insurance. Very good working conditions and a pleasant surrounding. Steady work year around. Call in person or write
E. W. A. ROWLES CO.
ARLINGTON HEIGHTS, ILL.

6 M-E-N

To Work in Nursery
Good pay. — Steady work all the year.
Transportation to be had from Highwood to the Nursery. Office on the ground on Prairie View.

Charles Fiore Nursery
HIGHLAND PARK, ILL.
Phone Libertyville 4

GIRLS & WOMEN for Factory Work

No Experience Necessary
3 Shifts to Choose from
6-Day Week
GOOD PAY

Western Felt Works
4029-4114 OGDEN AVENUE

WORKING HELP WANTED

WOMEN

Experience Not Necessary.
STEADY CLEAN WORK

Schmidt's Soft Water Laundry
WEST YORK AVENUE
WEST CHICAGO, ILL.

TOOL and DIE MAKERS

Good Machinery and Working Conditions
Write. Mention age and expected pay.

LEICH ELECTRIC CO.
GENOA, ILLINOIS

STENOGRAPHER

(Must be experienced in working with figures)
Permanent Position
Good Salary

BORG WARNER CORP.
(SPRING DIVISION)
25th and MADISON STREET
Bellwood Ill.
(1/2 block from Blue Bird Bus and Westchester "L")

OPERATORS FOR DRILL PRESS

Other Operators for Screw Machine
Highest Starting Pay
Plenty of Overtime
Steady Work

MERKLE METAL PRODUCTS CO.
213 NORTH MORGAN

MEN - WOMEN

75c per Hour Starting Rate
Time 1/2 over 40 Hours
Premium for Night Shifts
Plus Monthly Bonus

HOLLUP CORP.
4700 WEST 19TH STREET

Help Wanted

AUTOMOBILE BODY FENDER and SHEET METAL MAN

Must be Thoroughly Experienced
This is a Good Job
Highest Pay
Steady Work
Apply Mr. Righiemer
c/o M. J. Lanahan, Inc.
2556 So. Wabash Ave.

JANITOR

EXPERIENCE NECESSARY
STEADY POSITION

GOOD SALARY
APPLY
MR. RIGHIEMER

M. J. LANAHAN, Inc.
2556 S. WABASH AVENUE

MOLDERS

ALL TYPES
Grey Iron — Malleable
YOUNG MEN

who want to learn machine molding
Apply at gate
23rd and CLARK STS.
Lakeside Malleable Castings Company
RACINE, WISCONSIN

TYPISTS

For Sales Department
WILL TEACH AND TRAIN FOR OTHER POSITIONS
APPLY SATURDAY

GARTNER & BENDER
1104 SO. WABASH AVENUE

GIRLS & YOUNG WOMAN

for packaging line operation for "Dehydrated Food Processing Plant." Excellent working conditions. — Good pay

Central Products Co.
218 WEST OHIO STREET

BABSON BROS.

2843 WEST 19TH STREET
Permanent positions now open for
Typists, Stenographers, General Office Workers
5-Day Week

We also need girls in our shipping room for filling orders.
CAFETERIA IN BUILDING
Group life insurance and hospitalization available

GIRLS & WOMEN FOR

ELECTRICAL ASSEMBLING
PIECE WORK — GOOD PAY

BIRTMAN ELECTRIC CO.
4140 FULLERTON AVENUE

WE NEED—
Tool Rom Machinists — Radial Drill Operators — Milling Machine Operators — Turret Lathe Operators — Hand Screw Machine Operators — Disc Grinder Operators — Engine Lathe Operators — Hadyman Laborers — Cost Clerks — Stocktakers Precision Inspectors — Diesel Engine Assemblers — Diesel Engine Testers — Tool Designers — Detailers and Layout Men
48-hour week with time and 1/2 over 40 hours. We teach you the work and pay you while you learn. — Work in Harvey and save time. — Opportunities for advancement. — Work for a good company.

THE BUDA CO.
154th and Commercial Ave., HARVEY, ILL.
I. C. Railroad and Safeway Busses to the door.
Phone: Intercoast 9531 — Open Sundays from 10 to 3.

WAREHOUSE HELPERS, LABORERS TRUCK DRIVERS

GOOD WAGES — STEADY WORK
Excellent Working Conditions

United Autographic Register Co.
5000 South California Avenue

GIRLS and WOMEN

WORK FOR THE FINEST CHICAGO COMPANY
EASY, CLEAN FACTORY WORK
EXPERIENCE NOT NECESSARY
WONDERFUL WORKING CONDITIONS

UNION WELT CORPORATION
466 West Superior

Help Wanted

MECHANICAL DRAFTSMAN

(Experienced)
LAYOUT DENTAL WORK
Steady Work
FAIRBANKS-MORSE & CO.
Mr. GEBERT
1901 W. ROOSEVELT ROAD

GIRLS and WOMEN KITCHEN HELP

in Food Manufacturing Plant
No Experience Necessary
Choice of hours—day or night
60c per hour to start.
48 hour week

4514 West Berneau
Phone MUL. 6230

WAREHOUSE TRUCKERS and LABORERS

TOP WAGES
Apply
433 WEST HARRISON ST.
OR 429 WEST 14TH PLACE

CROOKS TERMINAL WAREHOUSE

WE NEED

MEN OR WOMEN

Molders, Core Makers, General Foundry Help, Chippers, Grinders, Rotary Filers, Cleaners and Polishers
For magnesium castings. Experience not necessary. We train you.

Howard Foundry Co.
4900 BLOOMINGDALE
Near Grand-Cicero

GIRLS - WOMEN

Light, Clean Factory Work
48 HOUR WEEK
Pleasant Working Conditions

National Stamping and Electric Works
3212 WEST LAKE STREET
Phone Kedzie 2968

PACKERS

HAND DIPPER
Also
Candy Helpers
STEADY WORK
GOOD PAY

Fascination Candy Co.
1137 NORTH WOOD STREET

City Truck Drivers

STEADY WORK
GOOD PAY

HUBER & HUBER

55 East 33rd Street

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

Tiskovine od SANSa in ZOJSa se naj širijo

V naslednjem dnehu bodo SANSove podružnice prejele razne tiskovine, ki jih je izdal bodisi Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev bodisi SANS. Čtivo v slovenščini ima namen informirati slovensko javnost v Ameriki o zadevah v zvezi s političnim razvojem v stari domovini in v Ameriki, s katerimi se ne bavi ameriški tisk ali katere ne prikazuje v povsem pravi luči in ki se v glavnem tičejo slovenskih vprašanj. Gradivo v angleščini, ki prihaja največ od Združenega odbora, pa je namenjeno širši ameriški publiki, ne samo jugoslovanski, in radi tega je naša dolžnost storiti vse potrebno, da je tak material tudi resnično razdeljen med splošno publiko.

Bila bi velika potratna dela in denarja, če bi poslani iztisi položali po raznih policah in omarah, češ, vseh članov ni bilo na seji, bodo pa drugičkrat dobili več gradiva. Vsaka podružnica in vsak član naj povzame potrebne korake, da tajniku pomaga prejeti tiskovine razdeliti čim prej in čim obširnejše, da v namenjenem času služijo in pomagajo dosegci svoj namen.

SANS je izdal in založil slovenski tekst nove jugoslovanske ustave. Brošura je lične žepne oblike in ne vsebuje važnih informacij samo za danes in jutri, temveč tudi za bodoče, ko se bo razburjeni svet povrnil v normalnost in bo ustava v polnem obsegu izvajana. Združeni odbor bo izdal ustavo v angleščini. Narodno veče ameriških Hrvatov pa v hrvatskem jeziku.

Te dni je izšel BULLETIN Združenega odbora in vsebina je polna važnih informacij in razmotiranj o sodobni politiki, zlasti v zvezi s tržaškimi vprašanji in s drugimi problemi, ki prizadenejo tudi Ameriko, našo drugo domovino. V kratkem sledijo nadaljnje izdaje Bulletin, enako važne, enako potrebne.

Izdaja Adamičeve T & T za april in maj obsega 16 strani dinamita. SANS ima na razpolago le omejeno število izvodov, ki bodo razposilani na podružnice za razdelitev. Posamezniki si lahko naročajo nadaljnje izvide od izdajatelja (T & T, Milford, N. J.).

To so važni dnevi v svetovni zgodovini. Treba je, da se ljudstvo pouči ter da pravilno razumeva ves značaj svetovne politike, v kateri igra tako odločilno, obenem pa odgovorno vlogo naša Amerika. Naša velika dolžnost je pomagati ljudstvu do pravega razumevanja teh problemov s širjenjem tiskane besede.

Brzjavni apeli glede Trsta

Na poziv SANSa, Združenega odbora ter jugoslovanskega tiska v Ameriki se je ogromna večina organiziranih skupin, bratskih organizacij, podpornih in kulturnih društev ter drugih ustanov energično odzvala ter odposlala na državnega tajnika Byrnesa apelne brzjave, da ameriški zastopniki na konferenci zunanjih ministrov Velike Britanije, Sovjetske zveze, Francije in Zed. držav uvažujejo pravične zahteve Jugoslavije glede Trsta, Primorja in Istre, ko se sestavlja mirovna pogodba za Italijo. Bistvo vseh teh brzjavov je bilo, da Amerikanci jugoslovanskega poretka podpirajo jugoslovansko tezo za razrešitev tega spornega vprašanja. Prepričani smo, da je velikanški naval teh brzjavov, kakor tudi pomembna spomenica, podprta s podpismi 54.558 ameriških državljanov, katere je predložil državnemu tajniku Združeni odbor, izzval pozitiven efekt na ameriške oblasti.

Veliko naših podružnic ter podpornih društev nas je o odposlanih brzjavah že obvestilo. Iz statističnega stališča je želeli, da nas obvestijo o tem še ostale organizacije in društva, da bomo ugotovili prilično natančno število teh telegramov. Sporočite nam z navadno karto ime društva ali organizacije ter datum, kdaj je bila brzjavka poslana.

Apel, ki ga je brzjavil državnemu tajniku Byrnesu SANSov tajnik, se v prevodu glasi:

Amerikanci slovenskega poretka nujno zahtevamo, da naš državni departament pravično presoja etično, gospodarsko in politično razrešitev meja med Jugoslavijo in Italijo.

Jugoslavlani pod Italijo imajo polno pravico pridružiti se svoji materni deželi in prebivati v skupni državi. Vsak drugačen popravek velike napake in krivice, ki je bila storjena slovenskemu narodu vsled versajske in rapalske pogodbe, bi pomenil, da se odpovedujemo ameriških principov pravičnosti in preziramo pravico narodov do samoodločevanja. Na deset tisoč Jugoslovancev iz Julijske krajine, Trsta in Istre je žrtvovalo svoja življenja v borbi proti fašizmu, za svojo svobodo ter za narodno edinstvo. Na tisoče ameriških življenj je bilo rešenih od junške jugoslovanske vojske, ko je osvobodila to pokrajino. Ne sme se dovoliti, da bi stotisoči Jugoslovancev, ki so tehnično še vedno pod Italijo, bili še zastavljeni v igri mednarodne politike, in izpostavljati ameriško poštenost v nevarnost in tvegati naš razum pravičnosti in demokracije ter načela, ki so izražena v Atlantski listini.

DRAŽA MIHAJLOVIĆ. Bivši glavni četnikov, ki je obtožen pakiranja z naciji ter borbe proti partizanom. Vsem, ki je preobrat v Jugoslaviji neviščen, delujejo pod krinko obrambe Mihajlovića proti "Tito-voji komunistični diktaturi."

Amerikanci slovenskega poretka soglasno in prisrčno podpirajo jugoslovansko tezo za razrešitev problema Trsta in Julijske krajine. Obračajo se na vaš visoki urad, da nudite simpatično pomoč za razrešitev istega v smislu jugoslovanskega predloga. Uverjeni smo, da je jugoslovanska zahteva zaslužena in upravičena. Jugoslovanski predlog edini nudi ključ za mirno razrešitev krivice, ki je bila nasilno storjena nad tem ljudstvom pred petindvajsetimi leti in več. Nikakor ne moremo podpirati, katere druge teorije za razrešitev spornega vprašanja, ki bi prezirala pravično, narodnostno razmejitev med Jugoslavijo in Italijo in ne spoštovala neovrgljivo voljo velike večine prizadetega ljudstva, ki želi postati svojstven del Federativne ljudske republike Jugoslavije.

V skladu otroške bolnice \$57,000

Do 25. aprila izkazuje sklad otroške bolnice za Slovenijo nad \$40,000 v gotovini in \$17,000 v zanesljivih zaobljubah, ali skupaj preko \$57,000. Račun do 30. aprila in seznam št. 4 bo v kratkem objavljen.

Skoraj vsa naša podporna društva so dobila vabila, da sodelujejo pri nabiranju prispevkov ter da i sama svojih blagajn po možnosti prispevajo v ta dobrodetni namen. Tista društva, ki niso prejela teh vabil, so naprosena, da vzamejo te vrstice in druge apele v naših listih za "uradna" vabila ter da se pridružijo stotinam drugih društev in organizacij, ki so se že odzvale in prispevale.

Imena vseh prispevalcev v zneskih nad \$5 bodo objavljena ter poslana v staro domovino. Ta imena in prispevki za njimi bodo najboljši dokaz našim bratom in sestram v opustošeni Sloveniji, da sočustvujemo z njimi ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih.

Ce Amerikanci ne moremo pomagati, ne more pomagati nihče!

Naše prireditve

V soboto 4. maja: Slike iz stare domovine v Franklinu, Kans. Prireditve je pod okriljem podružnice SANSa in Federacije društev SNPJ.

V nedeljo 12. maja: Velika prireditve Centralnega odbora SANSovih podružnic v Chicagu v dvorani SNPJ. Govori predsednik Etkin Kristan, pogojno tudi ga. Nada Kraigherjeva in dr. Neubauer.

Isti dan se kažejo filmi iz stare domovine v Luzerne, Pa., pod pokroviteljstvom podružnice SANSa in društva SNPJ.

Vsi prispevki gredo v sklad otroške bolnice za Slovenijo. Rojaki, udeležite se teh prireditve v največjem številu!

Mirko G. Kuhel, tajnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Poročilo o seji kluba št. 1 JSZ in predavanja Oskarja Godine, o koncertu "Prešerna" in drugi dopisi, ki smo jih prejeli v podeljek, bodo objavljeni v prihodnji številki.

silno", se mnenja križajo. Sovjetska vojaška vlada je po mnenju ameriških poročevalcev res vplivala v prid združenja, toda niso pa dobili dokazov, da ga je primorala. Prav tako je ameriška in angleška vojaška oblast v njunem delu Nemčije vplivala, da ni prišlo do združenja. Tudi v Italiji ga je konvencija socialistične stranke odklonila — toda sam Laski, ki je bil na nji bratski delegat, je priznal, da bo sodelovanje med komunisti in socialisti nadaljevano, in da bosta imeli obe stranki posebno v južni Italiji mnogokje skupno listo, ker le združenje se nadejata poraziti klerikal-

ne in druge reakcionarne kandidate.

Velika četvorica se na kak način mora zediniti za stabiliziranje Evrope. Ako jo bo pustila le predolgo viseti v negotovosti, je niti UNRRA ne bo mogla rešiti, pa če ji bi pošljala magari trikrat več potrebnih kot jih ji sedaj. Toda predno bo velika četvorica sposobna konstruktivno delovati za preporod Evrope in ostalega sveta, mora najprvo samo sebe prepričati, da ji je res za to nalogo, ne pa za imperialistične smotre posameznih dežel in za intrige med sabo drug proti drugemu.

EDVARD KARDELJ PREPRIČAN, DA GRE NOVA JUGOSLAVIJA PO PRAVI POTI

Arthur Gaeth, ki je poročevallec časniške agencije ONA, je imel intervju s podpredsednikom jugoslovanske vlade Edvardom Kardeljem, ki ga tu podajemo kakor nam je bil poslan.

Kardelj je poleg Tita najjačja osebnost v sedanji jugoslovanski vladi. Ker je Slovenec, je naravno, da mu je Slovenija močno pri srcu in njegova zasluga je, da je pritiral primorsko vprašanje na oder svetovne pozornice. Po prepričanju velja Kardelj za komunisto. Izkazal se je za spretnega politika posebno na konferenci zbornice združenih narodov, ki se je vršila v Londonu, in slovi tudi za vsega tolmača politike in smotrov jugoslovanske vlade v pomembnih s poročevalci tujezemskih tiska. Omenjeni Arthur Gaeth piše o pomenku s Kardeljem sledeče:

Edvard Kardelj je prebil nekaj svojega življenja — kot večina drugih prvakov sedanje jugoslovanske režime — v zaprtih kraljevske jugoslovanske vlade v predvojni dobi. Toda ko sem se z njim razgovarjal v njegovem prostornem uradu v Beogradu, me ni nobena okolnost spominjala na to dejstvo. Vtis, katerega daje podpredsednik jugoslovanske vlade, je mnogo bolj blizu osebnosti mirnega in poštenega profesorja, kateremu je do tega, da natančno raztolmači svoje naziranje glede potrebne socialne ureditve svoje dežele.

Razgovarjal sem se z njim celo uro in izvedel, da je bil vržen v zapor takoj po svoji gradnja, ki kot dijak. Vprašal sem ga, kje in kdaj je spoznal Tita. "Poznal sem ga," je odgovoril, "že od leta 1934 naprej, kajti vsi smo morali delovati ilegalno v tistih časih kraljestva in diktature. Često smo morali menjati svoja stanovanja in kraje, kjer smo živeli, kajti policija nas je kaj rada začela sumničati. Zgodilo se je, da sem moral jaz kot Slovenec v Beograd, dočim so Tito in drugi, ki so bili Hrvati ali Srbi, pribežali v Slovenijo. Včas smo se našli v istih zaporih in se spoznavali v njih.

Povedal mi je, da so bili tudi Slovenci razočarani nad razmerami v kraljevini, ter da so bili prvi, katere je pregazil sovražni naval. Vzel je nekaj časa, predno je uspelo Kardelju in njegovim tovarišem, da dvignejo prapor odpora, toda ko je ljudstvo spoznalo možnost nove sloje, se je mnogo ljudi pridružil partizanom in le posamezne skupine klerikalcev in nacionalistov so ostale v "opoziciji. Od teh so mnogi odšli iz dežele in se zdaj nahajajo v angleški zoni na Koroskem.

Podpredsednik Kardelj je poudaril, da ni nobene borbe med cerkvijo kot tako in med državo. Mnogo prominentnih katoličanov, med njimi Slovenci Kocbek, dr. Breclj, Toni Fajfar in Franc Finžgar, je v pokretu in se nahajajo na važnih mestih v vladi.

Posebno zanimiva pa so bila tista Kardeljeva izjavanja, ki se tičejo Primorske. Izjavil je, da izhaja največ zavednih Slovencev iz krajev Julijske Benečije, ki ni bila nikdar vključena v meje Jugoslavije in je prišla po prvi svetovni vojni pod Italijo, navzile dejstvu, da je pretežna večina prebivalstva slovenska.

Večina slovenskih intelektualcev — pisateljev, umetnikov in učenjakov — je iz Primorske, kjer živi nič manj kot 25 odstotkov vseh Slovencev. Ta narod se je tekom sedanje vojne povezal z Jugoslavijo in se skupaj uprl fašizmu. Že leta 1944 je bila vsa dežela razen malega pasa ob

ne in druge reakcionarne kandidate.

Velika četvorica se na kak način mora zediniti za stabiliziranje Evrope. Ako jo bo pustila le predolgo viseti v negotovosti, je niti UNRRA ne bo mogla rešiti, pa če ji bi pošljala magari trikrat več potrebnih kot jih ji sedaj. Toda predno bo velika četvorica sposobna konstruktivno delovati za preporod Evrope in ostalega sveta, mora najprvo samo sebe prepričati, da ji je res za to nalogo, ne pa za imperialistične smotre posameznih dežel in za intrige med sabo drug proti drugemu.

Opozicija proti kontroli velike četvorice se širi

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Nemčijo in Japonsko ona odlčila, posebno nad Japonsko. Toda v zavezniških deželah jih je mnogo, ki v nesebično Zed. držav v minuli vojni niso tako prepričani kot so Američani. Ko se je vojna pričela, s bili na Pacifiku tudi Japonsk in Anglija pomorski velesili. P vi japonski uspehi so Američe ne in Angleže uverili, da je J ponska v militarističnem oziru veliko jača kot pa so si o predstavljali. No, ameriški pr moči Japonska ni bila kos in s daj je "boss" nad njo gener MacArthur. In Pacifik je post "ameriško morje". Tudi če te mnogi ne bi toliko poudarja dejstvo je, da so Zed. drža nad Pacifikom vladujoča sila imajo vojne baze skozi do l tajskega in japonskega obrežja pa tudi na Kitajskem, Japo skem, Filipinih, na avstralsk otokih, ob Novi Zelandiji in t Sibirje. Ameriška vlada si ho veliko teh baz na Pacifiku, k kor tudi na Atlantiku ohrani Angliji in njenim dominjono to ni všeč, najmanj pa Moskv

Predlog za skupne baze

Avstralija in Nova Zelandi smatrati, da Zed. države v m nem času ne potrebujejo vsi teh baz, kar pa jih je okrog A stralije in Nove Zelandije, n bode skupne, ako se jih ne mi opusti. Neprijetno za Avstr lijo in Novo Zelandijo je, k jima Amerika lahko vrže v o raz očetek — kar se je že dos krat zgodilo, da če bi bile svojo zaščito odvisne od svo ter angleške mornarice, bi Japoncem ne mogli ubrati Otela jih je torej ameriška si

Zed. države bi rade ohrani svoje baze tudi v Icelandiji : severnem Atlantiku. Med voj je icelandska vlada Američ nom in Angležem dovolila, i si tam zgrade mornarična in l talska oporišča proti Nemči Potem so ostali tam samo am riske ladje in letala. Ameriš vlača je Icelandiji obljubila, ko bo vojne konec, bodo nje ladje ter letalci odšli. To se ni zgodilo. Naobratno, ameriš vlada bi rada baze v Iceland v najem za 99 let. Ker je Icela dija na direktni poti med Was ingtonom in Moskvo, bi ame ške baze na tem otoku lahko slučajno vojne služile ameriški letalcem za napade na evropsk Rusijo. "Kakšen drug namen naj sedaj sploh imele?" vpraš jejo v Moskvi. Zato je sov. vl da Icelandiji sporočila, da če b ze Ameriki dovoli, bo to smatr la za neprijateljsko dejanje. res je predsednik icelands vlade v Washington sporoč da želji ameriške vlade ne mo ugoditi. Stvar s tem seveda še končana, ker naše baze so tam.

Socialistična stranka se udeleži kongresnih volite

Glavni urad socialistične stra ke je sporočil, da bo imela v p hodnjih kongresnih volitvi okrog 15 kandidatov v zvez senat in 68 v poslansko zbc nico. Strankina konvencija j se bo vršila od 31. maja do 2. j nija (vštevši ta datuma) v Ch cagu.

Zed. soc. stranka v Nemčiji največja po članstvu

Iz Berlina poročajo, da je po združenju komunistov in social istov v sovjetski okupacijski zoni nova organizacija, ki se imenuje "zedinjena socialistična stranka", največja v Nemčiji. Steje nad milijon članov. Izmed teh jih je prej pripadalo v ruski zoni 511,00 komunistični in 530,000 socialdemokratski stran ki.

Uruguay za relif

Uruguay, mala republika ob Argentini, je žitna dežela. Vzlic temu je uvedla delitev kruha po odmerkih, da bo lahko toliko bolj pomagala relifni akciji UNRRA.

NAROČITE AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

SVOJCEM V STAREM KRAJU

Stane \$1.65 s poštnino vred. Pošljite nam točen naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

Letošnjega koledarja mora v stari kraj najmanj tisoč izvodov! Ljudje tam ga bodo veseli, ker je njim posvečen.

VAŽNA NOVA KUHARSKA KNJIGA ZA AMERIŠKE SLOVENKE

'SLOVENSKO-AMERIŠKA KUCHARICA'

Izdala MRS. IVANKA ZAKRAJSEK

KNJIGA, KI JO JE VSAKA GOSPODINJA ŽELELA IMETI!

Poleg obilnega informativnega gradiva svoje stroke vsebuje tudi okrog 1200 receptov za amerišanska in starokrajška, oziroma evropska jedila. — V njej je tudi ANGLEŠKI ODDELEK, kjer so v angleščini podana poljsmila in recepti za take naše jedilne posebnosti kot POTICE, ŠARKLJI, KRAPI, BUHTELJ, NI, CMOKI itd. — To bo našim tu rojenim kuharicam zelo dobrodošlo in se jim ne bo težko navaditi pripraviti "specialitete", ki so jih vedno tako rade imele doma.

Ker ameriške Slovenke do sedaj niso imele svoje KUCHARSKE KNJIGE, BO TA NOVA "KUCHARICA" veliki večini naših gospodinj in kuharic zelo dobrodošla.

Nova knjiga ima velikost 8x5½ inče, obsega skoro 500 strani, (40 poglavij), ter je vezana v trde in močne platnice. Tiskana na dobrem papirju, z vidnimi črkami.

Cena \$5.00 s poštnino

NAROČILA SPREJEMA

PROLETAREC

2301 SO. LAWNDALE AVE.,

CHICAGO 23, ILL.

Remember Reuther's Objective

Although the big automobile strike has passed into history, it has left thinking people with a new philosophy.

At the beginning of the strike Walter Reuther, since elected president of the United Auto Workers' Union, let it be known that, so far as he is concerned, he did not want wages increases that required the levying of higher prices against the general public. Wage increases, according to the Reuther proposal, should come out of the profits of corporations and not out of the pockets of consumers.

The Reuther proposition sets up a train of thought that does not end with strikes and wage increases. If wages, profits and the public's ability to pay should all be linked together as a single problem when there is a strike for an increase in pay, why should not those three factors be properly meshed all the time?

Suppose a corporation is making so much money that it can and does pay its workers twice as much as the general wage rate. Suppose the workers in that corporation are contented and at peace with their employer. Might it not be in order, under the reasoning of Mr. Reuther, to examine the circumstances with a view of reducing prices and profits and bringing wages in line with the general level? To us such action seems to follow.

Nor are we theorizing. During the war there was the firm of Jack & Heintz, to offer one example, which paid workers far above the general wage rate. Big bonuses, amounting in some cases to thousands of dollars were handed out. Rest periods were taken at the pleasure and whim of the workers themselves. It was a happy situation—for the Jack & Heintz firm and for their workers who were called "associates."

Where did those abnormally high wages come from? The answer is that they came out of the pockets of the general public. They came from you and from me. They were paid with the dollars that other people invested in government bonds. They were a burden on the general public, not upon the firm. They now are part of the public debt which is saddled upon this and future generations.

Under such conditions it is possible that a group of workers is getting too damned much. That is the logic of Mr. Reuther's declaration that he did not want more money for auto workers if the extra dollars had to come out of the pockets of the average consumer.

Why do we draw this picture? The answer is that we believe it shows the need for an over-all authority with power to coordinate the services and rewards of workers. It is because we do not believe that willingness to share its booty with its employees should justify a private-profit corporation that loots the general public.

How, then, can this business of adjusting wages to the general welfare be accomplished? We have the answer to that too. It can be done by making the industries of the people the property of the people, by ending the profit motive and inaugurating the service motive, by eliminating competition and group interest and instituting cooperation an social interest.

That is a big job. But it is a necessary job if the wealth that labor produces is to be properly apportioned among the people and if workers are to have a common interest, one with the other, rather than become partners of profiteers who prey upon society as a whole. — Reading Labor Advocate.

A CIO Drive to the South

In May two hundred organizers, backed by a million dollars, the determination of Philip Murray, and the unofficial sanction of the Truman Administration, will set out to remake the South. The drive, known in trade-union circles as "Operation Dixie," will be, first, a "straight, clean-cut, pure, unadulterated campaign to organize" more than a million Southerners in the textile, lumber, and chemical industries, in agriculture, and in white-collar jobs. But Mr. Murray, describing the drive as "almost a holy crusade," makes it clear that the "by-products," political and social, are very much in his mind and of the most far-reaching character. "The men and women of the South," he told a Detroit audience last week, "must be free, and we must deliver to them their political and economic emancipation." The very fact of extensive unionization, he believes, will spell the end of the poll tax and ultimately of all forms of economic discrimination. The Administration appears, with good reason, to see in the spread of unionization the only way of shaking off the incubus of the Rankins without at the same time destroying the party's hold on the Solid South. Political emancipation for millions of Negroes and poor whites, if achieved under the aegis of the Administration would keep the South safely Democratic even if it meant the loss of the Bourbons. And that loss—if such it can be called—is not inevitable. The fight will be long, and fierce at the outset, but let the C. I. O. score a few notable victories and many a Dixie coalitionist, with a nervous eye on his new constituents, will discover fresh virtues in tolerance—and rediscover the advantages of party regularity.—The Nation.

The Parliament of Man

By RUTH TAYLOR

"The Parliament of Man is now convened in continuing and constant session without rules of order, limitations of debate, or privilege of the house, and those who refuse to take account of its proceedings may wake up to find that its proceedings have taken no account of them."

These words were written some time ago by Archibald MacLeish. They are given new significance by the events of recent weeks.

We are living at a moment in history when the nature of our civilization is unusually fluid, unusually capable of being molded in a new direction. All too soon it will crystallize. Therefore, it is important that we take full advantage of this opportunity to assure the birth of the world for which we have hoped and of which we have dreamed.

It is time for far-reaching plans and for hard and constructive work to put those plans into effect. It is a time for men who are willing to lead and to take responsibility, who will put the interests of their fellow men before their own personal ambitions. The Parliamentary of Man does not select any one group—it is ALL men, no matter what their race or creed or nationality or occupation.

Neither as individuals or as a nation will it be possible for us to stand aside and keep out of the stream of traffic. In a world that is daily growing smaller, we cannot avoid being affected by what happens to our neighbors.

Freedom is responsibility. Freedom must be earned by each man in his own way. No one can shirk his responsibility. No one can work by or for himself alone.

The first task before us is to lay the social, political and economic foundations of peace. That can be done only by each man and each nation doing his or its share. In a world which has become "One World" collective security is the only possible security—and collective prosperity the only possible prosperity. And "collective" means that YOU have a role to perform.

The Parliament of Man is in session. Its decisions are your decisions.

SUNRISE
By MAX PRESS

Now over the town a good, clean dawn is breaking

Like a gracious dream in a world of fears;

Softly in silver and pink the towers are waking

From early mist—the hour of sunrise nears.

Now in the iron depths of the stirring city

Is raised the ghostly grail for which men grope;

For this dawn which is beauty and peace and pity

Brings to their waking hearts a desperate hope.

And they rise and stumble on to what comes after:

From the desolate night of ruin and rain,

The beautiful and far country of their laughter—

Where Man comes on his hidden youth again.

THE MARCH OF LABOR

REALLY BIG WAR CRIMINALS ESCAPE

The so-called "war crimes trials" in Germany and Japan threaten to become immense flops.

From Tokio comes the report that Kiyoshi Gogo, former president of Mitsubishi heavy industries, has been released "because of lack of evidence." Some weeks ago the same thing happened at Nürnberg. The court was told that Krupp, the chief of the concern which did so much to put Hitler in power and to make the weapons with which Hitler assailed the world, was "sick" and, therefore, could not stand trial. The judges obligingly complied, despite the protest of Justice Robert H. Jackson, chief American prosecutor.

Also from Tokio comes the story that Prince Morimasa Nashimoto, member of the imperial family, is also released "because of lack of evidence." In the European area, we find King Victor Emmanuel, who eagerly collaborated with Mussolini for more than 20 years, living in luxury and efforts are being made in London, and possibly by Washington, to boost his son or his grandson to the vacant throne.

These events emphasize the question: What must a man do in order to become a war criminal? Why make so much noise over the execution of a general, here or there, if the big fellows are to escape?—Labor.

ENGLISH COMMUNISTS APPLIED AGAIN TO JOIN THE BRITISH LABOR PARTY

The British Communist Party polled 102,000 votes at last year's general election, the British Labor Party some 12,000,000; so that numerically the one is to the other as the flea to the elephant. Yet the passionate desire of the insect to affiliate with the pachyderm threatens to overshadow all other issues at the Labor Party's annual conference in June. The chances that the affiliation resolution will be approved are at present rated as rather favorable since the Communists, having successfully infiltrated the industrial wing of the Labor movement, are assured to the bloc votes of several of the largest trade unions. At any rate the National Executive of the Labor Party has been sufficiently perturbed to issue a very strong manifesto blasting Communist talk of "working-class unity" as an attempt to disrupt the party from within. In addition, Harold Laski as chairman of the party has published a pamphlet demonstrating the incompatibility of Communist and Labor Party purposes. We must say we sympathize with the desire of the Labor Party's top political figures to reject such uncomfortable bedfellows as the Communists. Combining tremendous energy and pertinacity with a talent for political manipulation and a ruthless opportunism, they are likely to rule or ruin any organization which unites with them. At the same time it is only just to observe that the British Labor government is not without responsibility for the support which the Communists have attracted in recent months. At home as well as abroad, Foreign Secretary Bevin's failure to follow a clear, democratic international policy has played into the hands of the extreme left.—The Nation.

BLACK GOLD

Speaking to the Federal Council of Churches at Columbus, Ohio, President Truman denounced "greed for gold." Maybe it's a bit carping to criticize a speaker for using a time-tried phrase, but "greed for gold" is out of date in the United States. Try to get it!

But there's "black gold," as the boys call oil.

Seems there's plenty of greed for black gold in Washington — and Truman would not have to walk very far from the White House, if at all, to find men eaten up with that greed.

Truman inherited from the Roosevelt Administration a greasier outfit than the slickers who made a sucker out of Harding.—United Mine Workers Journal

20-Story Building to Be Covered with Aluminum

NEW YORK—A 20-story building covered with aluminum from top to bottom, will be erected in New York by the Aluminum Company of America as an advertisement for its own product.

This unusual building will house the headquarters, offices and showrooms of the "Aluminum Trust." It will be at Park Avenue and 58th Street.

ATTLEE LISTS AID GIVEN TO RUSSIA

LONDON (UP)—Prime Minister Clement Attlee told Commons that Great Britain delivered supplies worth \$1,712,000,000 to Russia between Oct. 1, 1941, and March 31, 1946.

Of the total, military supplies amounted to \$1,232,000,000, Attlee said, the remainder being in such items as medical goods and food.

Attlee said Britain sent Russia 5,218 tanks and 7,411 planes. Of the tanks, 1,388 originally came from Canada, and 3,129 of the planes had been supplied to Britain by the United States.

SAVINGS!

Sometime ago Chester Bowles said that wartime savings of the public totaled about \$145,000,000,000.

Robert Wasson, president of the National Association of Manufacturers, said that was just nonsense; that the total was only \$17,000,000,000.

Now comes Marriner Eccles, chairman of the Federal Reserve Board, to testify that Bowles is right and that the chief of the N. A. M. is "all wet."

There never was a good war or a bad peace.—Benjamin Franklin.

IN THE WIND

From THE NATION

WE HAVE A HOT TIP that Iran may hereafter place its trust in a higher authority than the United Nations. Magazine Weekly has revealed that Hussein Ala, Iranian ambassador, took time out from the Security Council sessions to enter subscriptions for Superman and Batman, comic magazines.

GOOD NEIGHBOR POLICY: A recent army recruiting advertisement features a banner headline proclaiming "World Travel for You!" Underneath is a drawing of a procession of grinning G. I.'s being borne up a long flight of stone steps by sullen, straining sets of coolies.

FIRST FEDERAL COURT ORDER forbidding the segregation of school children for race, creed, or color has been issued by a United States judge in Los Angeles. His decision—which has been appealed by the Santa Ana, California, Board of Education—declared discrimination against Mexican children to be unconstitutional.

HEADLINE in the Sacramento, California, Bee: "Bank of America Will Open in Paradise." (Paradise it goes without saying, is located in California.)

ANOTHER CALIFORNIA PAPER, one of our readers reports, has pronounced the definitive judgment on the state of the post-war world. It is quoted as advising in an editorial, "There is nothing wrong with the world that a good Chamber of Commerce program could not remedy."

THE NORTH CHINA MARINE, a Leatherneck occupation newspaper, ran a feature story on the work of the small-claims commissioner who pays out damage claims brought by Chinese citizens against the Americans. Compensation, says the article, averages: for a wrecked rickshaw, \$40; for the death of a mule, \$135; for the death of a relative, \$55—"provided the victim was not guilty of misconduct."

TIP

Watch for U. S. pressure on Tito to slow up. We moved to save the hide of Gen. Draja Mihailovich, Chetnik leader in Yugoslavia, as a hero who saved lives of our flyers. The British won't play our game on this one, realizing that Tito saved many more and the act could be political. Additionally, there is too much proof Mihailovich helped the Nazis.—Montana Labor News.

Some Ods and Ends

Gov. Frank J. Lausche of Ohio was on a nation-wide radio program with Bob Hope one recent evening, and now his friends talk of running him for President, confident that they can put him over. The odd thing, we gather from Jack Kennon of The Cleveland News, is that the Governor at first hung back from the golden opportunity.—The New York Times Magazine.

Another time for a motorist to worry about losing control of his car is when he's a couple of installments behind.

A statistician estimates the average man speaks 12,000,000 words a year. There must be more bachelors than we figured.

Our four million nickels have to be dropped in the phone slots of the country to pay the annual salary and other remuneration of President Walter G. Gifford of the American Telephone & Telegraph Co. Gifford draws down \$209,550 a year as president, and in addition can now retire any time he feels like it on pension paid by the company of \$85,593.84 a year, or more than \$7,000 per month—a very liberal social security plan not open to average worker.

The genius of the late Hitler never ceases to amaze. He built bonfires of the classic, but carefully preserved any document that would incriminate a pal.—H. V. Wade in the Detroit News.

Persons who are looking for dwellings are advised to be patient, as it seems that plenty of rental space will be available within three or four years. — The Indianapolis News.

Looks kill love and love by looks reviveth.—Shakespeare.

America—Land of Plenty

In 1944, a war year and one of unprecedented prosperity in America, approximately 3,000,000 families and persons living in cities received less than \$1,000 income for the year.

Another 4,000,000 families and single persons, mostly families, had incomes in the same year of from \$1,000 to \$2,000, making a total of 7,000,000 families and persons who had less than \$40 a week on which to live in an era of higher prices, higher rents and higher everything.

We need not look to China, or India, or South America for export markets for the produce of this nation. All we need do is elevate the incomes of these 7,000,000 families, and they'll buy all America can produce and then some.

With more money in their pockets, poor families will buy more bread, farmers will sell more food and buy more machinery, machinery makers will have more work, buy more overalls and autos and start a general cycle of employment and production.

That's nothing more or less than common sense, and the sooner our congresses and legislative assemblies learn that little bit of economics, the better off our nation will become.—The Progressive Miner.

When Farmers Strike

When workers strike for better wages and better working conditions, the press is full of the news.

But when farmers strike for higher prices, nothing is said, and today one of the most vicious strikes in the world is under way in these United States—a strike fomented and maintained by the farmers of the nation.

Recognizing the extreme scarcity of grains, the farmers, with their bins loaded to capacity, are refusing to sell, waiting for higher prices which they know scarcity brings.

When—oh when—will congress wake up and stop this sort of strike!—The Progressive Miner.

Morals, Ethics and Profits

From time to time we are accused of becoming too technical—and, we must admit, the criticism often has been deserved. We try to use words that anybody will understand, but every now and then some trite expression like "economic determinism" will slip from our typewriter.

The explanation of economic determinism is that people think and act according to the manner in which they make their living. Sometimes we say that "the social is the reflex of the economic"—and scarcely anybody understands us.

Well, here's an example of what we mean that should clarify what we mean:

An Associated Press report dated March 29 tells us that "the natives of Angola, West Africa, must dress decently and no longer appear naked or wearing tree leaves and other such primitive means to cover parts of their bodies in villages and towns."

This order, the article states, was announced by the Portuguese ministry of Colonies.

No doubt some readers will think that the Portuguese authorities are concerned about the morals, or perhaps the health of those primitive peoples. But we have not yet quoted the last line of the AP story. Here it is:

"The textile industry is being developed in Angola."

Yep! That's an example of what we mean when we say "economic determinism." It means that the customs, ethics and morals of the people are determined by economic conditions—favorable to the dominant class, of course.—Reading Labor Advocate.

CHURCHILL PROPOSAL

In the present uneasy state of affairs few things would more effectively damn the U.N.O. and the cause of lasting peace to which Winston Churchill pledged his loyalty than the Anglo-American alliance which he proposed. I am in substantial agreement with his criticism of the aggressions of Soviet imperialism. We should not deal with Stalin by a policy of appeasement, which makes war more, not less, likely. But we cannot restrain Stalin's imperialism by underwriting British imperialism. That would be the effect of Churchill's proposed alliance. It would invite Russian leadership of the colored races of the world against us. Mankind's only hope lies in universal liquidation of all imperialism and universal national disarmament. In any case Mr. Byrnes will have to learn that big words are no substitute for a positive program.—Norman Thomas.

"ONE WORLD OR NONE"

Many of the scientists who had a hand in fashioning the atom bomb have issued a challenging statement under the title "One World or None." In substance, they say to the "statesmen" who govern the world: "Unless you get rid of war, these atomic discoveries may be the end of civilization."

Of course, everything humanly possible should be done to stop that store of thing, but we think the title of the scientists' pamphlet is unnecessarily alarming.

The atom bomb is a fearsome thing, but it won't destroy civilization. It will inflict plenty of suffering on peoples of all lands, but somehow they will survive. There is something in human beings which enables them to do that.—Labor.

THE WAR IS OVER — STOP KILLING

The people of the United States shuddered when they learned 11,260 Americans had been killed in 82 days of desperate fighting at Okinawa.

The National Safety Council reports that 28,500 Americans were killed by traffic accidents here at home in 1945.

Those 28,500 Americans did not die in defense of a great cause. Their sacrifice did nothing to help their country. They were slaughtered by carelessness.

There is only one sure way to stop this peacetime carnage on the streets and highways: Enforce the laws against speeding and reckless driving; enforce them by day and night, year in and year out, without politics and without mercy on offenders.

CARTELS

Cartels are based on a philosophy of scarcity, restriction, and monopoly power over economic life. Cartels are inherently contrary to the American creed of freedom, opposed to the spirit of democracy and hostile to progressive improvement of the economic position of the majority.—The Milk Distributor, Local No. 753, Chicago.

Profanity is a brutal vice; he who indulges in it is no gentleman.—E. H. Chapin.